

INHOUDSOPGAVE

DOSSIER Nr.: **OD 209**

NAAM: **Wilde stakingen**

Volg Nr.	AFZENDER	Agenda Nr.	INGELEGD	
			Datum	Par.
1	Diversen			
2	Mijnbedrijf			
3	Philips			
4	Metaalbedrijven			
5	Agrarische bedrijven			
6	Textielbedrijven			
7	Overheidsdiensten			
8	Voedings- en genotmiddelen			
9	Bouwvakken en nevenbedrijven			
10	Houtverwerkende industrieën			
11	Haven- en transportbedrijven			
12	Zeevaart en visserij			

OD 209 (Versch. bedrijven)

MINUTENBLAD

DOSSIER No.

OD 209

NAAM: WILDE STAKINGEN (1ste Deel.)

- 1) Opmerkingen. D. 1 (ii). 3-6-47. Q
- 2) Stuk 17052 is niet aanwezig. Dtd. 29-9-48. es
- 3) Bis: Stuk 17052 zit nu in OHD 209 (Aqar. bedragen)
1/1040 arw/3 S
- 4) Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd.

jan. 69.
A.C.D.
Werkgr. San.
/20

No.G.774.

Baarn

b.416

DIENTSTGEHEIM.

Onderwerp: Staking bij de sigarenfabriek "Tingana" te Baarn.

29 APR. 1952

ACD/18/581

Schutblad is vernietigd

Ik heb de eer U te rapporteren, dat een werkstaking heeft plaatsgevonden op de sigarenfabriek, "Tingana", gevestigd aan de Ferdinand Huycklaan 48, te Baarn. De eigenaar van deze sigarenfabriek is, G.Visser, wonende te Baarn Ferdinand Huycklaan 50.

De staking brak uit op Dinsdag, 22 April j.l. te 8.30 uur en duurde tot Woensdagavond, 23 April j.l. Door 49 sigarenmakers werd aan de staking deelgenomen. Op de betreffende sigarenfabriek werken in totaal 90 personen. Het betrof hier een wilde staking. De oorzaak van de staking was een meer technische kwestie. De leiding van de fabriek was van mening, dat de laatste tijd teveel dekblad door de sigarenmakers werd verknoeid. Om deze reden had zij enige tijd geleden een nieuwe methode voor uitgifte van dekblad aan de sigarenmakers ingevoerd, die echter bij de sigarenmakers niet in de smaak viel. Zij waren van mening dat zij door deze nieuwe regeling benadeeld werden, doordat zij niet meer zoveel sigaren konden maken als onder de oude regeling.

Hoewel volgens mededeling van de eigenaar van de fabriek de geest onder de sigarenmakers, als gevolg van de invoering van het nieuwe systeem, de laatste tijd niet geheel goed was, kwam voor hem de staking toch onverwachts.

Door bemiddeling van Mr. Colenbrander van het Verbond van Sigarenfabrikanten in Nederland, enerzijds en vertegenwoordigers van de Uniebonden, anderzijds, werd het conflict bijgelegd. De stakers zijn weer aan het werk gegaan, zonder dat enige verandering in de uitgifte van dekblad werd aangebracht. De nieuwe regeling bleef gehandhaafd.

Uit het onderzoek is niet kunnen blijken, dat de staking is uitgelokt door de E.V.C. of andere extremistische zijde. Ongeregelheden zijn tijdens de staking niet voorgekomen.

In verband met deze staking is door de eigenaar van de fabriek een dreigbrief ontvangen, die kennelijk is geschreven door een van zijn werknemers. Dezerzijds zal getracht worden de anonieme schrijver op te sporen. In deze brief werden allerlei vermeende misstanden op de betreffende fabriek vermeld en werd gedreigd dat, wanneer deze misstanden niet werden opgeheven, de sigarenfabriek weleens het slachtoffer zou kunnen worden.

Baarn, 28 April 1952.

Aan de Heer
Hoofd van de Dienst
te "s-GRAVENHAGE.

UITTREKSEL

Uit : CD 345

Naam: MAANDRAPPORTEN NOORD HOLLAND

Voor : CD 209^I

Naam: STAKINGEN (WILDE)

Ag. nr: 108821

Afz. : ID Asd

Datum: 2-5-51

Aard van het stuk: Maandoverzicht Apr 51 Asd.

Op 23 April 1951 legden 7 van de 29 arbeiders, waaraan
de directie van de firma... de...
werk... de directie weigerde 2...
ge... in... te... 2...
... van... naar...
...
Op 15 April was deze staking ten einde. Van de 7 stakers
behooren er 5 hun...
/

Uitgetr. door: RM

Op aanwijzing van: BIII

Datum: 16-10-51.

UITTREKSEL

Uit : OD 345

Naam: MAANDRAPPORTEN NOORD-HOLLAND

Voor : OD 209-¹

Naam: STAKINGEN (Wilde)

Ag. nr: 107018

Afz. : ID Asd.

Datum: 2-4-51.

Aard van het stuk: Maandoverzicht Maart 1951 Amsterdam

209-1
2. De in het maandoverzicht van Februari 1951 (pag. 6) gememo-
reerde staking bij de Firma Van LEER, die op 3 Maart eindig-
de met ontslag aan de 30 stakende boekbindsters, kreeg op
6 Maart een verlengstuk, doordat 12 andere perónselsleden
uit vrees voor molest het werk neerlegden. Van hen waren er
8 in de Uniebonden georganiseerd, de 4 anderen behoorden tot
generlei vakbond. Een dag later was de rust hersteld, Alle
werknemers, ook de voordien ontslagenen kwamen in het be-
drijf terug.

Uitgetr. door: RM

Op aanwijzing van: BIV

Datum: 28-5-51.

UITTREKSEL

Uit : OD 345

Naam: MAANDRAPPORTEN NOORD-HOLLAND

Voor : OD 209-⁶

Naam: STAKINGEN (Wilde)

Ag. nr: 107018

Afz. : ID¹ Asd.

Datum: 2-4-51.

Aard van het stuk: Maandoverzicht Maart 1951 Amsterdam

209-⁶
1. Het kleinste hiervan was een op 14 Maart bij de firma BEUMER, atelier voor schoudevullingen, uitgebroken staking van 17 personen grotendeels in de ATEK georganiseerd. Er waren 12 werkwilligen. De stakers weigerden de opdracht om een nieuw werkstuk te maken tegen een bepaald tarief. Op 16 Maart d.a. v. werd het werk hervat, zonder inwilliging van de eis. Een der stakers werd ontslagen.

Uitgetr. door: RM

Op aanwijzing van: BIV.

Datum: 28-5-51.

UITTREKSEL

Uit : OD 345. Naam: Maandrapporten Noord-Holland.
Voor : OD 209-I. Naam: Wilde Stakingen (I)
Ag. nr: 105090. Afz. : I.D.Amsterdam. Datum: 7-3-51.
Aard van het stuk: Maandoverzicht Februari 1951.

OD 209 I
Een dertigtal vrouwen en meisjes van de boekbinderij L. van LEER & CO. legde op 23 Februari het werk neer. De andere 140 werknemers werken normaal door. De staksters eisen verhoging van de premie-toeslag. DE WAARHEID zag de strijd als gericht tegen de invoering van een jaagsysteem. Op 3 Maart 1951 werd bekend gemaakt dat de staksters, met toestemming van het CAB, zijn ontelagen.

Uitgetr. door: J.H. Op aanwijzing van: B V.
Datum: 18-5-51.

Onderwerp : Werkstaking bij de N.V. Deventer Kofferfabriek.

Betrouwbaarheid berichtgever : zeer betrouwbaar.

Waardering bericht : zeer betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan de Heer Procureur Generaal fgd.Direc-
teur van Politie te Arnhem.

Deventer

Ik heb de eer U te berichten, dat in de namiddag van 28 Februari j.l. 6 jongemannen, die werkzaam waren bij de N.V."Deventer Kofferfabriek" aan de Scheepvaartstraat alhier, het werk hebben neergelegd; zij verlangden meer loon dan het officieel vastgestelde en hoewel de werkgever te bevoegder plaatse had aangevraagd zijn personeel 5% toeslag op het loon te mogen geven, viel er met de jongelui niet te praten.

Op 2 Maart 1951 hebben vier hunner het werk op de oude voorwaarden hervat, terwijl één ontslag kreeg en één ontslag nam.

Op 2 Maart 1951 had een vertegenwoordiger van de E.V.C. (Chevofa) een onderhoud met de fabrieksdirecteur. De E.V.C.-er noemde de staking een kwajongensstreek en sprak er zijn misnoegen over uit, dat de jongens hem voor deze aangelegenheid de reis van Amsterdam naar Deventer hadden laten maken.

leider van de stakers | x | De leider van de stakers was de A.N.J.V.-er Frederik Johannes MOESPOT (26.9.1930); hij is weer in dienst genomen.

De jongens zijn, gedurende de 1½ dag, dat zij aan de fabriek gepost hebben, lastig geweest. Het is hen echter niet gelukt de staking uit te breiden tot het overige personeel (± 50 man).

6.4/19. Einde.

OP KAART
ACD/34
DAT: 18-4-51
PAR: A.B

8 MRT 1951
ACD/104900

Schubblad is vernietigd

UITTREKSEL

Uit : OD 345 Naam: Maandrapporten Noord-Holland.
Voor : OD 209^I Naam: Stakingen (wilde)
Ag.nr: 94733 Afz. : I.D.Haarlem datum: 11.10.50
Aard van het stuk: Maandoverzicht September 1950.

Arbeidsonrust, conflicten en stakingen.

Bij de Looninpakkerij: N.V. Sechaüd Fils te Haarlem (waar 54 meisjes en vrouwen als inpaksters werken) ontstond op: 20 September 1950 een loonconflict. In verband met nieuwe opdrachten voor de zaak was voor deze nieuw in te pakken goederen het stukloon iets verlaagd als gevolg waarvan de arbeidsprestaties iets moest worden verhoogd wilde men aan hetzelfde gemiddelde stukloon komen. Na het bekend maken van de nieuwe maatregel werd door een deel van de inpaksters (een veertiental meisjes) een actie ontketend en gingen zij in staking. Na overleg met G.A.B. volgde ontslag. De volgende morgen meldden de meisjes zich weer aan de zaak, doch de toegang werd hen geweigerd. J.D. Joustra (vrijgestelde der EVC) was present en conferereerde met de meisjes. Joustra poogde een onderhoud met de directie te krijgen, doch dit werd geweigerd. Intussen werd door de directie het volgende voorstel aan de stakende meisjes gedaan: schorsing vanaf 20.9.50: 14 uur tot 22.9.50 te 8 uur, waarna de meisjes weer aan het werk konden gaan tegen de nieuwe ingevoerde tarieven, waarmee het stakende groepje accoord is gegaan. Het is thans weer rustig in het bedrijf.

Uitgetr. door: HG

Op aanwijzing van: B.

Datum: 5.12.50

11 JULI 1949

G E H E I

Verbinding: 19

E/5 no. 703'49

Datum: 31/7/49*lijdelijk laat.*

Rapport over de maand M e i 1949, betreffende de algemene politieke toestand in de gemeenten Utrecht, Jutphaas en Maartensdijk (Tuindorp).

COMMUNISTISCHE PARTIJ NEDERLAND.

Biedt de laatste jaren de 1 Mei-viering van deze partij te Utrecht steeds een pover beeld, dit keer was het al niet anders. In verband met het feit, dat 1 Mei op Zondag viel, een dag waarop politieke demonstraties op de weg door het Gemeentebestuur niet werden toegestaan, viel er op dat punt ook niets waar te nemen. Wel waren er in partij-kringen stemmen opgegaan om toch op Zondag te demonstreren, maar degenen die meenden uit tactische overwegingen met het oog op de a.s. gemeenteraadsverkiezingen dit achterwege te moeten laten, bleken de overhand te hebben. De 1 Mei-viering beperkte zich danook tot een tweetal vergaderingen, gehouden in de nacht van 30-4-49 op 1-5-49 en op 1 Mei. Hoewel JAN BORK beide keren het woord voerde, wist de Partij niet meer dan in totaal plm. 380 man bij elkaar te trommelen (zie rapport C/1 no. 455'49 dd 2-5-49).

Enige deining ontstond op "Werkspoor" toen de directie n.l. niet van zins bleek op de Nationale Bevrijdingsdag na 13 uur vrij af te geven. De actie onder de arbeiders, gesteund door E.V.C. en Unie-bonden, had tot resultaat, dat het grootste deel der arbeiders op 5 mei na 13 uur de fabriek verliet. Zij, en dus ook de Uniebond-bestuurders, hadden echter voorberig gehandeld, daar van uitbetaling van deze vrije tijd tot op heden nog niets is terecht gekomen.

De Gemeenteraadsverkiezingen van 22 Juni hadden natuurlijk in deze maand reeds de aandacht van de Partij. Naar buiten uit trad zij in dit verband eerst in Juni op.

EENHEIDS VAK CENTRALE.

"De Metaal" heeft zowel op Werkspoor als in de Philips' Lasstevenfabriek van activiteit blijk gegeven. Op eerstgenoemd bedrijf werd wederom een pamflet verspreid in verband met de reeds lang hangende kwestie der tariefswijzigingen. (A/3 no 478'49 dd 9-5-49). In de Philipsfabriek was aan een deel der arbeiders het z.g. "stofgeld" ingehouden; dit is een toelage op het loon van iedere arbeider, die bij stofverwekkende machines werkt, ten einde als tegengif melk te kunnen kopen. Volgens de directie nu, behoeften de nieuwe machines slechts zeer weinig gepoederd te worden en ontstaat er zodoende weinig stof. Volgens een door "De Metaal" in de fabriek verspreid pamflet, heeft het weinig poederen veel z.g. uitschot ten gevolge, waardoor de arbeiders plm. f 2,- per week minder tariefloon ontvangen. Het Hoofdbestuur van "De Metaal" heeft zich per brief tot de directie gewend, met verzoek dit stofgeld wederom uit te betalen. Het resultaat dezer actie is dezerzijds nog niet bekend. "De Metaal" heeft zich door middel van een pamflet op "Werkspoor" nog beijverd voor de uitbetaling van de

Nationale Bevrijdingsdag (A/3 -574'49). Zie hiervoor onder C.P.N.

ORGANISATIE VAN PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD.

Deze organisatie deed en doet nog steeds pogingen vaste voet te krijgen op de middelbare scholen en onder de studenten. Het rondschrijven van Burgemeester en Wethouders aan alle ouders van middelbare scholieren omtrent het wezen der C.P.S.J. enerzijds, het "reactionaire" milieu der studenten anderzijds, doen deze pogingen echter nog steeds schipbreuk lijden. Het enige positieve resultaat van deze maand is de oprichting van een anti-oorlogspropaganda commissie. Haar resultaten dienen echter nog te worden afgewacht.

VERENIGING "NEDERLAND- U.S.S.R."

Deze organisatie belegde een tweetal besloten filmochtenden welke door het aanwezig zijn van talrijke "gelegenheidsleden" volle zalen trok. (zie rapport C/14 no 472'49 dd 8-5-49).

BOND VAN WERELDBURGERS.

Deze Bond deed door korte publicaties in de plaatselijke bladen steeds de aandacht op zich vallen. De Bond publiceerde zijn kandidatenlijst voor de a.s. gemeenteraadsverkiezingen, stichtte (opzettelijk?) verwarring door de woorden "Wereldburgers" en "Wereldfederalisten" door elkaar te gebruiken en sprak over de komst van Carry Davis. (Het verzoek van de Bond tot diens komst naar Nederland is inmiddels door de Minister van Justitie afgewezen.- Verb.19). Verder belegde zij een contactavond, waar de spreker, GEORGE OVERSTEEGEN, o.a. zeide dat de Wereldburgers anti-militaristen en socialisten waren, doch verder weinig positiefs naar voren bracht. (zie rapport C/14 no 540'49 dd 25-5-49).

NEDERLANDSE VERENIGING VAN EX POLITIEKE GEVANGENEN .

Deze Vereniging hield een congres hetwelk veel stof heeft doen opwaaien. Als enig punt werd behandeld het onverenigbaar verklaren van het zijn van communist en het lidmaatschap der Vereniging. Na vele discussies werden ten slotte de communisten uit de vereniging gestoten. (zie rapport C/4 no 474'49 dd 28-6-49).

KERK EN VREDE.

Voor deze organisatie sprak Dr. C.P. GUNNING te Amsterdam. In "Het Vrije Volk" van 10-5-49 komt het navolgende artikel voor:

"Dr. Gunning spreekt voor Kerk en Vrede.

"Geweld is geen macht, slechts bezieling is macht!" zo riep "Ds C.P. Gunning uit in de vergadering van de afdeling "Utrecht van "Kerk en Vrede", de geloofsgemeenschap van "anti -militaristen, gehouden in de Doopsgezinde kerk.

" Dr. Gunning, rector van het Amsterdams Lyceum, sprak tot "het personeel der Utrechtse lagere, ulo en middelbare "scholen over "Kerk en Vrede" en onze taak bij het onder- "wijs. Uitdrukkelijk stelde spreker vast, dat het gezins- "in zijn bedoeling lag, een oproep tot dienstweigering te "doen hopen. "Wij moeten eerbied voor de wet hebben, een "wet die als een sieraad de Dienstweigeringswet bevat. Dat "betekent een stuk gewetensvrijheid, dat Nederland zich ruim "een kwart eeuw geleden heeft verworven".

" Een der voornaamste taken van de leerkracht is het "op- "scherpen" van het geweten der jeugd. Dit is een apart vak, "doch het gehele optreden moet er van doordrenkt zijn. De "leerkracht moet trachten, het geweten te leren, zuiver te "reageren.

" Een geheel nieuw gezichtspunt van de laatste tijd is, "dat de staat ook zo'n geweten blijkt te bezitten, waaraan "herhaaldelijk wordt geklopt, o.a. door de UNO zangende "de Indonesische kwestie. Deze zienswijze rekent dus af met "de soevereiniteitsidee van de staat.

" Ook Kerk en Vrede ziet het als zijn taak, aan het geweten "van de staat te appelleren. Het totorkenen van de Kerk in "dit opzicht heeft het hiertoe gehoopt.

" Bij zijn taak, het geweten der jeugd te vormen, moet de "leerkracht ook de vredesgedachte ontwikkelen, juist daar "de jonge man zo sterk beheerst wordt door de zucht naar "macht en geweld.

" En geweld is geen macht, slechts bezieling is macht! Wij "hebben een drietal wapens: de V 1 der verantwoordelijkheid, "de V 2 van het vertrouwen en de V 3 der vreugde."

STAKINGEN.

Deze maand heeft in Utrecht een tweetal stakingen gebracht.

In de eerste plaats de volstrekt plaatselijke staking bij de "Batterijenfabriek Herberhold". Op 16 Mei waren 120 meisjes in staking gegaan. De aanleiding vormen enige maatregelen van de bedrijfsleiding, welke inhielden:

- a. niet meer verstrekken van een extra weekloon per maand;
- b. niet meer verstrekken van melk en koffie;
- c. opheffen der kinderbewaarplaats, ingesteld met het oog op de kinderen van werkende vrouwen.

Onderhandelingen tussen de stakin, sleiders en de bedrijfsleiding hadden aanvankelijk geen resultaat. Eerst toen de eigenaar Herberhold, die als collaborateur onder beheer stond, en zich dus niet met de leiding mocht bemoeien, bij het Centraal Beheersinstituut een machtiging had verworven om te mogen ingrijpen, werd op 19 Mei de staking volledig opgeheven; op 17 en 18 Mei waren velen al weer aan het werk gegaan. De koffie- en theeverstrekking, alsmede de crèche werden gehandhaafd, de uitbetaling van een week extra loon per maand is echter tot nader order uitgesteld.

De E.V.C. had door middel van een oproep tot het personeel om op haar (E.V.C.)kantoor de kwestie te komen bespreken, aldaar plm. 30 personen weten te verzamelen.

Door de directie is echter geweigerd om met de E.V.C. te onderhandelen. Wel wenste men te spreken met de vertegenwoordigers van het personeel. Zowel van directie- als van personeelszijde is hier "enig water in de wijn gedaan". De stakingsdagen werden uitbetaald, maar moesten bij afbetaling worden terugbetaald. Een vanwege de E.V.C. verspreid pamflet alsof de staking was gewonnen, is dus sterk tendentius.

afgevoerd
Verder werd alhier van 11 tot 24 Mei gestaakt door ongeveer een 100-tal stucooors, als uitvloeisel van elders plaatsvindende stucooorsstakingen. Deze staking verliep vrij spoedig en zonder incidenten of politieke bijzonderheden.

Van overige ter zake dienende organisaties, groeperingen of acties valt deze maand niets te vermelden.

GEHEIN:

UITTREKSEL

Voor OD 209¹ Naam Stakingen (wilde)
Origineel in OD 349 Naam Maandrapporten Limburg.
Volgnr. Ag.nr. 56997 Aard van het stuk Politierapport over de mnd. Feb '49.
Afz. Maastricht² Datum 4.3.49

Bij het Electro-Technisch Installatie Bureau H.C.J.DELNOZ, alhier gelegen aan de Hoenderstraat 19, zijn op 21.2.49 de beide bedienden in staking gegaan, omdat Delnoz weigerde hun de 2% vacantie-toeslag uit te betalen.

Bij de voorgenomen staking door de werknemers in het electro-technisch bedrijf per 25 September 1948, werd tijdens een op 24 September 1948 door de werkgevers in dat bedrijf gehouden vergadering besloten om aan de eis van de werknemers te voldoen en de gevraagde 2% vacantie-toeslag uit te betalen.

De werkgevers Cholly, wonende alhier St.Pieterstraat en Delnoz, wonende alhier Hoenderstraat, weigerde echter. Korte tijd later willigde de werkgever Cholly echter eveneens het verzoek van zijn personeel in, doch Delnoz vnd.bleef weigeren. Om die reden x zijn thans op 21 Februari j.l. zijn beide bedienden in staking gegaan en zijn zij inmiddels door Delnoz ontslagen.

Op Donderdag, 24 Februari j.l. hebben beide bedienden Delnoz en de klanten enigszins trachten te molesteren voor de woning van Delnoz, die daarop de hulp van de Politie inriep, en waarbij de beide bedienden tot de orde werden geroepen. Nadien hebben zich geen ongeregeligheden meer voorgedaan. De reden waarom Delnoz zou geweigerd hebben de 2% vacantie-toeslag uit te betalen is gelegen in het feit, dat beide bedoelde bedienden hun werk niet naar behoren deden, waardoor Delnoz enige klanten had verloren. Tegen het ontslag werden door de Bond van Werknemers in het Electro-Technisch Bedrijf tot op heden geen maatregelen ten opzichte van Delnoz vnd.getroffen en uit niets blijkt, dat hier-tegen maatregelen zullen genomen worden.

Uitgetrokken door v.p. Afd./Sectie a.c.d. IV B Datum 24.3.49

Op aanwijzing van

Haag

G E H E I M.

Verbinding: No.12

13 Januari 1949.

Doss.152/1

Onderwerp: Ledenvergadering Ned.Ver.van Spoor- en Tramwegpersoneel.

Datum ontvangst bericht: 12 Januari 1949

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Volgno.
15 JAN. 1949
ACD/53482

B

Op 12 Januari 1949 te 10.00 uur en 20.00 uur werd in het Volksgebouw aan de Prinsegracht te 's-Gravenhage een ledenvergadering gehouden van de Nederlandse Vereniging van Spoor- en Tramwegpersoneel.

Op de ochtendvergadering waren + 200 - en op de avondvergadering + 400 personen aanwezig.

De avond tevoren was door het voormalig Stakingscomité van het H.T.M.-personeel een pamflet verspreid, waarin het comité de leden van de Nederlandse Vereniging opriep, om deze vergadering te verstoren.

Nadat de voorzitter, zowel in de ochtend- als avondvergadering, de gebruikelijke punten van de agenda had behandeld, werd overgegaan tot de rondvraag.

Voor de ~~de~~ rondvraag hadden zich verscheidene personen opgegeven, die allen de houding van het afdelingsbestuur tijdens de staking laakten en van het bestuur eisten, dat de geroyeerden verzocht zou worden tot de afdeling toe te treden.

Door velen van hen werd de voormalige stakingsleider, L.L.TOUW (13-4-22) verheerlijkt en werd betreurd, dat TOUW uit hun midden was heengegaan.

Het hoofdbestuur lid der Nederlandse Vereniging, DE LA-TER, die ter vergadering aanwezig was, antwoordde de verschillende sprekers en wees hen er op, dat de stakingsbeweging niets anders dan een communistische rel was geweest. Spreker haalde daarbij enige citaten aan van een rede van Paul DE GROOT tijdens de herdenking van de October-revolutie, waarin deze had verklaard, dat de strijd door de communisten in het N.V.V. moest gebeuren. "Dit is een opdracht", aldus spreker.

Vervolgens wees De ~~later~~ ^{wees o.a.} erop, dat het bestuurslid MULDER (Dirk MULDER, Waddinxveen, 31 December 1897) reeds kennis droeg van de 7 punten, welke door het afdelingsbestuur waren opgesteld en slechts op de goedkeuring van de rijksbe-middelaar wachtten en dat MULDER door de voorzitter was gemachtigd om deze punten op de eerste nachtvergadering in het theater "Capitol" bekend te maken, doch hem dit door TOUW werd verhinderd, omdat daardoor deze de troeven uit handen zouden worden genomen.

Wat de geroyeerden betreft, dezen hebben de mededeling ontvagen, dat zij bij het Hoofdbestuur in beroep konden gaan, hetgeen slechts één van hen heeft gedaan, die inmiddels weer als lid is opgenomen.

-Op-

Op de avondvergadering werden bij de rondvraag ongeveer dezelfde vragen gesteld, doch, toen een der aanwezigen het woord nam, werd hem door de voorzitter gevraagd van welke organisatie hij lid was. Toen de betrokkene antwoordde: "Ik ben lid van "St. Raphaël" werd zijn aanwezigheid op de vergadering door de voorzitter niet getolereerd.

De leden namen daarmee geen genoegen en eisten van het bestuur, dat dan ook de twee in burger geklede politiemannen, die in de zaal hadden plaatsgenomen, vertrokken.

Het bestuur verzocht daarop de aanwezige politiemannen de zaal te verlaten, omdat er onder de leden een tumult ontstond. De aanwezige politiemannen verlieten daarop de vergadering, die daarna een rustig verloop had.

Hierbij zij opgemerkt, dat het bestuur te voren politietoezicht in de zaal had verzocht, aangezien het ordeverstoring vreesde, in verband met de verspreiding van het pamflet in de aanhef genoemd.

Nog werd ter vergadering een motie aangediend, waarin werd aangedrongen te ijveren voor 20% loonsverhoging. (Einde)

5
()

Geheim.

Gouda

11 JAN. 1949

ACD/53174

No. 160.

Rapport.

B

Op Dinsdag 28 December 1948 ging 45 man personeel van de Eerste Nederlandse Krijtfabriek gevestigd aan de Turfsingel no. 38 te Gouda in staking. Het fabriekspersoneel wenste niet langer samen te werken met de transportarbeiders. Voor het lossen van de krijtschepen is de directie verplicht gebruik te maken van de transportarbeiders. Alleen wanneer niet voldoende transportarbeiders beschikbaar zijn, mag zij hiervoor het fabriekspersoneel gebruiken. De arbeiders van de fabriek willen echter de schepen zelf graag lossen, daar de patroon dan extra loon n.l. dat van de transportarbeiders uitbetaalt. Op 28 December 1948 waren slechts 3 transportarbeiders beschikbaar en er waren er 8 nodig. Hierop werden 5 man van het fabriekspersoneel aangewezen om te helpen lossen. Dit wilden zij wel doen, wanneer de transportarbeiders ~~h~~eengezonden. Dit werd door de directie geweigerd. Hierop ging het gehele personeel in staking. Drie man heeft na een uur het werk weer hervat, doch 12 man wensten dit niet te doen. In de loop van de middag werd na bespreking met het N.V.V. het werk weer hervat.

~~werden~~

Gouda, 5 Januari 1949.

Cy

Handwritten: No. 52451

GEHEIM.

Verbinding: No.12

3 Januari 1949.

Doss.25/51/28

Onderwerp: Verspreiding H.T.M.-Bedrijfskrant.

Datum ontvangst bericht: 30 December 1948

Betrouwbaarheid berichtgever: zeer betrouwbaar

Waardering bericht: zeer betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Volgno.
6 JAN. 1949
AD 52020

Ten vervolge op het schrijven Doss.25/51/27, d.d. ⁵²⁵⁹³
 30 December 1948, waarin vermeld werd, dat de voormalige
 stakingsleider TOUW (Leendert Laurens TOUW, Den Haag, 13
 April 1922, Hoefkade 1314) ontslag had aangevraagd bij de
 Haagse Tramweg Maatschappij, wordt het volgende medegedeeld:

Op 29 December 1948 werd bij het uitbetalen der lonen
 aan de verschillende remises bijgaande Bedrijfskrant onder
 het personeel verspreid, waarin door het Districtsbestuur
 van de C.P.N. een verklaring wordt gegeven over het ont-
 slag van TOUW voornoemd. (Binde)

Handwritten: 1/30

Verbinding: No.12

30 December 1948.

Doss.25/51/27

datum ontvangst bericht: 29 December 1948

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

waardering bericht: betrouwbaar

Onderwerp: Uitbetaling van gelden door gewezen
stakingscomité H.T.M.

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Ver.
3 JAN. 1948
ACD/52593

Co 52451

Ten verfolge op het schrijven Doss.25/51/26 d.d. 27 December 1948 met bijlagen, waaruit blijkt, dat door het voormalig Stakingscomité van de H.T.M. aan het personeel, dat destijds aan de staking heeft deelgenomen, d.d. 29 December 1948 een bedrag uit de stakingskas zou worden uitbetaald, wordt nog het volgende medegedeeld:

Op 29 December 1948 hield voormeld Stakingscomité onder leiding van L.L.TOUW (Leendert Laurens TOUW, geboren Den Haag, 13 April 1922, wonende Hoefkade 1314 te Den Haag) zitting in een der zalen van het gebouw "Amicitia".

Aan de gehuwde leden van het personeel werd f.4.-- en aan de ongehuwden f.2,50 uitgekeerd. Bij iedere uitbetaling werd door TOUW een verklaring ter tekening voorgelegd, waarin de betrokkene zich ermee accoord verklaart, dat het resterende bedrag van de stakingskas wordt gereserveerd om bij een eventuele staking bij het H.T.M.-bedrijf te worden gebruikt.

gebleken is, dat een groot aantal leden van het H.T.M.-personeel in het gebouw "Amicitia" kwamen om het geld af te halen.

De besturen van de respectievelijke bonden hadden hun leden geadviseerd het aangeboden bedrag te accepteren.

Voorts kan nog worden medegedeeld, dat TOUW bij de Directie van de H.T.M. ontslag heeft aangevraagd. Hem zou een functie bij het dagblad "De Waarheid" zijn aangeboden tegen een salaris van f.35.-- per week. TOUW zou te kennen hebben gegeven, dat hij in geen geval meer wilde verdienen dan hetgeen hij bij de H.T.M. als salaris genoot.

Het zou in het voornemen van het Districtsbestuur van de C.P.N. liggen om TOUW bij de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen als kandidaat voor de Gemeenteraad te stellen.
(Einde)

141
3

Aray.

G E H E I M.

B

Verbinding: No.12

27 December 1948.

Doss. 25/51/26

Onderwerp: Voormalig stakingscomité H.T.M.

Datum ontvangen bericht: 27 December 1948.

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan: ---

Medewerkende instanties:----

Ondernomen actie: -----

Volgno.
29 DEC. 1948
ACD/52451

Hierbij wordt toegezonden:

- 1e: afschrift van een pamflet van het voormalig Stakingscomité H.T.M.;
- 2e: afschrift van een artikel "Touw in de knoop", voorkomend in het orgaan voor het Trampersoneel, uitgave van de Partij van de Arbeid, Prinsegracht 73 te 's-Gravenhage. (Einde)

h

Voormalig Stakingscomité

H.T.M.

Waarde Vrienden,

De directie van de HTM heeft nagelaten ons een Kerstgratificatie uit te betalen.

Dat is opnieuw een bewijs van de harteloze houding van onze directie tegenover het personeel. De N.V. heeft geen enkele stap ondernomen om de uitbetaling van een Kerstgratificatie te verkrijgen.

Daaruit blijkt opnieuw - en ten overvloede - dat Joustra, Kanne, de Later, Nijhuis c.s. totaal vervreemd zijn van de nood van de arbeidersklasse.

Het voormalig stakingscomité heeft besloten zekere maatregelen te treffen, opdat tussen Kerstmis en Nieuwjaar aan het personeel een extra bedrag wordt uitgekeerd.

Dit bedrag kan niet groot zijn. Onze middelen zijn beperkt. We hebben niet - zoals de HTM - 7 miljoen winst gemaakt in 1947.

Vastgesteld is dat gehuwden, die aan de staking deelgenomen hebben, f.4.- zullen ontvangen, indien zij kinderen hebben. Gehuwden zonder kinderen en ongehuwden, die aan de staking hebben deelgenomen, zullen f.2.50 ontvangen.

Het uitbetalen zal plaats vinden op

Woensdag 29 December a.s. van 9 tot 5 uur

in Gebouw Amicitia, Westeinde 15.

Vrienden, we beseffen, dat het niet veel is. Om echter de financiële schade, die we gedurende de stakingsdagen hebben geleden, nog wat bij te werken, leek het ons goed dit te doen.

Voor de voorm. stakingsleiding,

w.g. D. TOUW.

TOUW IN DE KNOOP.

Het zal de lezers van onze bedrijfskrant verwonderen, dat wij niet eerder hebben geschreven over de staking en over de heer Touw. Wij hebben gemeend, dat het beter was, de tijd eerst eens zijn werk te laten doen, om dan een paar maanden later eens een terugblik op de gebeurtenissen te werpen. We willen beginnen met een citaat uit het eerste nummer van de bedrijfskrant van de C.P.N. dat in December 1946 verscheen. Hierin staat letterlijk: "Hierbij dient echter het voorbehoud te worden gemaakt, dat vraagstukken, welke behoren op het terrein der vakbeweging, in dit blad niet thuis behoren".

En verder:

"Waar het niet de bedoeling is, om naast de vakbeweging een orgaan uit te geven, dat zich op dit terrein beweegt, zal deze bedrijfskrant zich uitsluitend bezig houden met politieke vraagstukken, zoals deze zich aan ons voordoen".

Nu vragen we aan die H.T.M.'ers, die om een of andere reden de laatste maanden het blaadje van de heer Touw nog weleens onder ogen hebben gehad: Is het U opgevallen, dat hierin alleen politieke vraagstukken behandeld worden en dat men zich niet bemoeit met de vakbeweging? Neen, nietwaar?

Het omgekeerde is het geval en dit is dan ook voor de zoveelste maal het bewijs, dat "de waarheid" van communisten niets te maken heeft met de algemeen geldende opvattingen van dit begrip. De heer Touw is een demagogus! Eerst gebruikte hij de vergaderingen van de bonafide vakbeweging voor zijn propaganda en nu hem dat onmogelijk gemaakt is, schrijft hij zijn bedrijfskrantje vol met scheldkanonnades, waarin men echter steeds zijn verlangen, om voorzitter te worden, tussen de regels door kan lezen. Persoonlijke eerezucht? Wellicht! Maar dan gaat het toch wel wat ver, om daar het gehele personeel van een bedrijf voor te spannen. De heer Touw had ook nog iets anders bedacht, om zijn opvattingen onder het H.T.M.-personeel te spuien. Hij zou, naar verluidt, het woord voeren op door enkele personeelsleden belegde feestavonden. Hij zou zelfs een niet onbelangrijk bedrag uit de stakingskas voor dit doel "geleend" hebben. De heer Touw heeft echter niet het woord gekregen en zit nu, wat men noemt, in de boot. Over de stakingskas gesproken, hoe zit dat eigenlijk? Volgens door het stakingscomité gedane mededelingen, is door de burgerij e.a. een bedrag van + 43.000 gulden bijeengebracht. Hiervan is ongeveer f.29.000,- aan stakingsgeld uitbetaald, terwijl de onkosten f.4.000,- hebben bedragen. Wie dit bedrag een pietsie hoog vindt, mag het zeggen! Volgens Bartje is er dus f.10.000,- overgebleven. Wij vragen nu:

WAAR IS DIT GELD EN WAT DOET DE HEER TOUW ERMEE?

De Haagse burgerij heeft er recht op, te weten, wat er met het door haar gestorte geld gebeurd is en gebeurt. Het personeel van de H.T.M. dient te weten, hoe de financiën door de heer Touw beheerd worden. Naar wij vernemen, is men van plan, lijsten met handtekeningen te verzamelen, teneinde een nachtvergadering aan de heer Touw te vragen. De heer Touw, die een nachtvergadering-complex heeft, zal ongetwijfeld bij voorbaat bereid zijn, zo'n vergadering uit te schrijven, teneinde daar open kaart te spelen en teneinde een onpartijdige kascommissie te benoemen, die de

zaken

B

Onderwerp: G.F. Spijkers;

Volg.no.
- 9 OCT. 1948
ACD/47251

(+)

*Patr. J.A.C. Spijkers
geb. 1-10-04 te Tilburg
lid der Tweede Kamer der A.R.*

R A P P O R T .

Naar aanleiding van een abus in verschillende opgemaakte rapporten, heb ik rapporteur no. 3 de eer U Edelgestrenge beleefd het navolgende te rapporteren;

De door mij, rapporteur opgemaakte rapporten No. 92 d.d. 2 November 1947, no. 97 d.d. 18 November 1947, no. 100 d.d. 1 December 1947, no. 102 d.d. 8 December 1947 allen betrekking hebbende op de toen plaats gehad hebbende staking in de textielindustrie alhier wordt abusievelijk genoemd Josephus Adrianus Maria Spijkers, geboren te Tilburg 22 November 1901, fabrieksarbeider wonende te Tilburg, Jan Scharpstraat 9, dit moet zijn Gijsbertus Franciscus Spijkers geboren te Tilburg 10 April 1908 wonende te Tilburg van Alkemadestraat no. 11.

Eveneens staat dit foutief in de rapporten no. 10 d.d. 23 Februari 1948, betreffende openbare vergadering E.V.C., no. 25 d.d. 1 Juni 1948, betreffende actie C.P.N. en mantelorganisatie.

Eerstgenoemde J.A.M. Spijkers staat alhier wel bekend als vurig aanhanger van de C.P.N.

Laatstgenoemde G.F. Spijkers is vrijgestelde van de E.V.C., secretaris van het solidariteitsfonds E.V.C., belast met het innen van de contributie der leden en vermoedelijk leider A.N.J.V. in Noord Brabant.

De voorkamer van zijn woning heeft hij als kantoor ingericht

Hij is een vurig aanhanger van de C.P.N.

Waarvan door mij naar waarheid is opgemaakt dit rapport.

Tilburg 5 October 1948.

I.D.

o.k.

o.k.

o.k.

Bijl.

UITTREKSEL

Voor ² OD 209 Naam Stakingen (wilde)
Origineel in OD 349 Naam Maandrapporten Limburg.
Volgnr. Ag.nr. 43407 Aard van het stuk Maandrapport over Juli 1948.
..... Afz. Heerlen Datum 5.8.48.

Op 16 Juli 1948 deden zich onbetijflijkheden voor op de mijn O.N.II te Schaesberg bij de zgn. groepsindeling. Pijler 47 in deze mijn kwam voor dit zgn. proefwerk in aanmerking. De pijlerbezetting wouste dit groepsaccoord niet en legde uit protest het werk neer. Ook zaterdag 17 Juli 1948 weigerde men te werken in deze pijler. Maandagmiddag, 19 Juli 1948 verklaarden de meeste mijnwerkers zich solidair en er brak een wilde staking uit, welke doorging tegen de wil van de Hoofdbesturen van de Vakunie. De A.B.W.M. nam een tweeslachtige houding aan. De communisten zagen een kans en verschaften op het terrein van de strijd en wél in de persoon van het Kamerlid HERMANS en de communist-propagandist NACHTGAAL. Zij zegden de stakers steun toe en stelden het verraad van de Hoofdbesturen aan de kaak. Zij toonden zich vooral zeer geboelgd over het feit, dat de R.K.M.B., de Prot. Christ. Bond en de A.N.M.B. hun stakingskassen gesloten hielden. Zij zagen het conflict het liefst uitgroeien tot een algemeen mijnconflict. Het dagblad "De Waarheid" zorgde voor het nodige commentaar. De E.V.C. stuurde een sympathie-telegram. Ward in eerste instantie gedacht aan een communistische rai, bij nader bezien bleek de staking een gevolg van de vaste wil der mijnwerkers om het zgn. jaagsysteem nimmer meer te aanvaarden en zich kost wat kost tegen invoering daarvan te verzetten. De Hoofdbesturen der verscheidene vakbonden alsmede de beheerder der mijnen hebben hielden niet voldoende rekening gehouden, alhoewel zij behoort op de hoogte waren. Op de Besturenconferentie van de R.K.M.B. op 11 Juli 1948 werd in het kader van het groepsaccoord o.a. uitdrukkelijk naar voren gebracht, dat het Beheer met de Beheerder moest en zou verdwijnen.

Productieverhoging door pijleraccoord met groepsindeling, benevens extra-beloning, of door middel van tewerkstelling van buitenlandse werkkrachten, onverschillig of het Italianen of Polen zijn, wijzen de mijnwerkers van de hand. Dit is een zaak, waarmede rekening gehouden dient te worden, anders gaan wij een mijnconflict tegemoet. Er zijn te veel georganiseerde mijnwerkers, die het vertrouwen beginnen te verliezen in hun vakbonden. In Schaesberg waren ook ongeveer 400 leden van de R.K. Mijnwerkersbond, en nog niet te spreken van de leden, die aangesloten waren bij de andere Vakuniebonden.

De Hoofdbesturen, de ondernemingsraad en de ringleiding op de O.N.-mijnen hebben de wilde staking niet kunnen verhinderen. Zij is in strijd met de bedrijfsorganisatie, een slag in het gezicht van de Vakunie en men mag gerust concluderen, dat de in deze Unie verbonden organisaties hun leden niet meer voldoende in handen hebben.

Uitgetrokken door Afd./Sectie Datum D't

Op aanwijzing van

UITTREKSEL

Voor Naam

Origineel in Naam

Volgnr. Ag.nr. Aard van het stuk

Afz. Datum

Dit is een gevaarlijk verschijnsel. De mijnwerkers voelen zich in het algemeen sterk en zij weten dat land en industrie hen nodig hebben. Zij wensen geen invoering meer van voor-oorlogse methodes. In de boezem van de R.K.M.B. zijn reeds meningsverschillen geweest, die geleid hebben tot ontslagneming van het Hoofdbestuurlid Stenzel. Tot slot möge ik er nog eenmaal op wijzen, dat er met betrekking tot deze kwestie zeer voorzichtig moet worden gelaveerd. Drijft men de zaak op de spits, dan is m.i. een conflict onvermijdelijk. Er is thans een voorlopige overeenstemming bereikt, doch vertrouwen is er nog niet onder de mijnwerkers. Zij staan zeer argwanend tegenover de overeenkomst-besprekingen tussen Dr. Groothoff en de leiding van de Vakunie. De A.B.W.M. heeft voorstellen ingediend bij de M.I.R., betreffende nieuwe arbeidsvoorwaarden, luidende als volgt:

- 1) Het invoeren van de 40-urige werkweek, ingaande op 1 Januari 1949, met dien verstande, dat, zolang een productie van 12 miljoen ton per jaar niet is bereikt, een 46-urige werkweek wordt gemaakt, waarvan 6 uur als overwerk wordt betaald;
- 2) ter voorkoming van willekeurig verzuim-invoering van een aanwezigheidspremie van 10 gulden per maand;
- 3) omzetting van de productie-toeslag in vast loon met een basis-loon voor de houwers in tijdloon van f. 11,50;
- 4) gratis verstrekking van bedrijfskleding voor het personeel (Max. 2 stel per jaar, schoenen inbegrepen);
- 5) Vrij vervoer van alle arbeiders;
- 6) Verbetering der bovengrondse lonen volgens het voorstel der 4 Vakbonden, hetwelk op het ogenblik nog hangende is bij het College van Rijksbemiddelaars;
- 7) Invoering ongenoegepremie voor de middag-en nachtdienst van resp. 6 en 8 pct.;
- 8) Verstrekking van meer spek, vet en eieren.

Over het tewerkstellen van vreemdelingen in het algemeen in het Mijnbedrijf is de Bond niet te spreken, zodat de Bond een actie op touw zal gaan zetten, teneinde te voorkomen, dat men Italianen, welke geschikt zouden zijn voor het Mijnbedrijf, hier naar Nederland zal laten komen (Zoals bekend uit de pers bestaan er plannen, om enige duizenden Italianen aan te werven voor het mijnbedrijf).

Op 11 Juli 1948 hield de Algemene Nederlands Mijnwerkersbond (Moderne Vakbeweging) te Heerlen een besturenconferentie, waarin behandeld werd de invoering van het pijleraccord met groepsindeling en de extra-beloning door het mijnbeheer. Het slot van deze conferentie was, dat aan het Hoofdbestuur werd opgedragen, zich met alle gewettigde middelen

Uitgetrokken door Afd./Sectie Datum te

Op aanwijzing van

UITTREKSEL

Voor Naam

Origineel in Naam

Volgnr. Ag.nr. Aard van het stuk

..... Afz. Datum

te blijven Verzetten tegen het nieuw ingevoerde accoord-systeem, zolang er niet voldoende waarborgen zijn, dat de door de arbeiders gevreesde gevaren worden voorkomen.

Op dezelfde datum werd eveneens door de R.K. Mijnwerkersbond te Heerlen een Besturenconferentie gehouden. Ook op deze Conferentie vond een bespreking plaats over de nieuwe groepsindeling in de pijlers met extra-beloning. Het ging tijdens deze vergadering vrij rumoerig toe en men kon de verbittering constateren, welke er heerst onder de mijnwerkers als gevolg van het invoeren van het zgn. jaagsysteem. De afgevaardigden adviseerden het Hoofdbestuur met alle ten dienste staande middelen en met de grootst mogelijke voortvarenheid en kracht er naar te streven het standpunt van de Nederlandse R.K. Mijnwerkersbond ten aanzien van dit systeem zo volledig mogelijk tot geldig te brengen. De Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond (Mod. Vakbeweging) heeft, evenals de A.B.W.M. voorstellen tot verbeterde arbeidsvoorwaarden ingediend bij de M.I.R.

Deze voorstellen zijn:

- 1) Invoering van de 5-daagse werkweek vanaf 1 Januari 1949, voorlopig met behoud van hetzelfde aantal productieve werkuren per week als thans het geval is;
- 2) Gratis vervoer naar en van het werk bij een afstand van tenminste 3 KM. van de woonplaats naar het ~~werk~~ werk;
- 3) Gratis verstrekken, wassen en herstellen van werkkleding;
- 4) Bij indiensttreding van gehuwde arbeiders, welke elders hun woonplaats in Nederland hebben, gelden de hier volgende voorwaarden:
 - 1) Vergoeding door het Mijnbedrijf voor het te betalen kostgeld;
 - 2) a) Om de 14 dagen 1 dag betaald verlof;
 - b) plus reisgeld om het weekend in het gezin door te brengen.
- 5) Alle ondergrondse arbeiders hebben per jaar recht op 3 vrije reizen per spoor.
- 6) Het recht op betaald verlof gaat in na 3 maanden diensttijd.

Uitgetrokken door H.d.G. Afd./Sectie ACD 4b. Datum 3.2.49.

Op aanwijzing van

UITTREKSEL

Voor ¹ OD 209 Naam Stakingen (wilde)

Origineel in OD 345 Naam Maandrapporten Noord-Holland.

Volgnr. Ag.nr. 37512. Aard van het stuk Verslag over Mei 1948.

..... Afz. Pol.Velsen. Datum 7.6.48.

Op 10 Mei 1948 is onder de arbeiders, werkzaam in de afdeling "Verdampers" van de papierfabriek van Van Gelder en Zonen te Velsen, een staking uitgebroken.

Deze staking omvatte 6 personen en betrof een vitaal punt van het bedrijf. Oorzaak der staking een loonconflict.

De erkende bonden gingen niet accoord met de staking, terwijl de E.V.C., voor zover kon blijken, zich niet met het conflict heeft bemoeid. Van de zes stakers was een man lid der E.V.C.

Op 12.5.48 werd door vier stakers, waaronder de E.V.C.-er, het werk op de oude voorwaarden hervat. De twee anderen werden op eigen verzoek ontslagen.

Uitgetrokken door H.d.G. Afd./Sectie ACD 4b. Datum 26.11.48.

Op aanwijzing van

COMMISSARIAAT VAN POLITIE
VELSEN
TE IJMUIDEN

OPGELEGD

VELSEN, 11 Mei 1948

No. G.66/1948 Geheim.

Bijlagen: een

Bericht op schrijven d.d.

Lr. - No. -

Onderwerp: Conflict in Papierfabriek
Van Gelder Zonen N.V.

~~K~~ al. B

Velsen

12.MAI1948

A. 35259

In aansluiting op mijn telefonisch bericht van heden zend ik U hierbij een afschrift van de circulaire, die de Bedrijfsunie voor Fabriekmatige Bedrijven, bedrijfs-groep Papierindustrie, op 10 Mei j.l. heeft verzonden aan de besturen van de in aanmerking komende plaatselijke afdelingen inzake het conflict aan nevensvermeld bedrijf.

Ik verwacht morgen na 16 uur nadere gegevens.

De Commissaris van Politie,

~~M. H. de Vries~~

Aan

den Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68
te 's-GRAVENHAGE.

Bedrijfsunie voor Fabriekmatige Bedrijven
gevormd door de

Ned. Vereniging van Fabrieksarbeiders (sters)
Ned. R.K. Fabrieksarbeiders(sters)bond "St. Willibrordus"
Ned. Bond van Chr. Fabrieks- eh Transportarbeiders.

Bedrijfsgroep : Papierindustrie
Secretariaat : Museumplein 17
Onderwerp : Kwestie Velsen.

Amsterdam, 10 Mei 1948

Aan de Besturen van de
Afdelingen

RENKUM, APELDOORN en WORMER.

W.M.

In de Papierfabriek der V.K.P. te Velsen is in de afdeling Centrale een 6-tal verdampers werkzaam, dat een loon geniet, dat lager is dan de bezoldiging van arbeiders in de buitenploeg. Deze groep heeft er belang in gezien om, zonder voorkennis van de Bedrijfsunie, tegen 10 Mei ontslag aan te vragen.

Men wilde daarmee bereiken, dat hun positie verbeterd zou worden, omdat verwacht werd, dat de Directie het mogelijke zou doen hen aan het werk te houden. Inderdaad heeft de Directie (trouwens niet voor de eerste maal) pogingen aangewend om in de bezoldiging wijziging aan te brengen, doch dit is niet gelukt. Men moet zich uiteraard houden aan de voor de Papierindustrie geldende regeling.

Wij merken hierbij op, dat de hogere beloning van arbeiders in de buitenploeg geen uitzondering is, omdat soortgelijke arbeid doorgaans, in verband met de antecedenten zwaar en onaangenaam, hoger wordt beloond.

De machinisten van de Centrale hadden reeds te kennen gegeven, dat zij, indien het ontslag doorging, het werk van de verdampers niet zouden overnemen, omdat zij dit beschouwen als "besmet". Dit standpunt is natuurlijk onjuist. Betrokkenen hebben zelf ontslag gevraagd en het ligt voor de hand, dat de open-gevallen werkzaamheden dan door de bedrijfsleiding aan anderen moeten worden opgedragen.

Zoeven bereikt ons de mededeling, dat de genoemde verdampers niet op het werk zijn verschenen en dus de consequentie uit hun ontslag-aanvraag hebben getrokken. De machinisten hebben geweigerd om het werk over te nemen, hetgeen tot gevolg heeft, dat de werkzaamheden niet kunnen worden voortgezet en de fabriek dus stilligt.

Wij wijzen er nadrukkelijk op, dat deze gang van zaken ons niet bevredigt en dat de houding, zowel van de verdampers als machinisten, niet met ons advies overeenstemt.

Met de Bedrijfsunie ter plaatse hebben wij dit geval in zijn eventuele ontwikkeling op Vrijdag, 7 Mei, besproken. Ons standpunt werd volkomen gedeeld.

Het is mogelijk, omdat geruchten snelle voeten hebben, dat de verwickelingen worden doorverteld aan de personen der andere fabrieken. Wij zenden U daarom deze brief, opdat de afdelingsbesturen de toedracht zullen kennen en dus allerlei vragen kunnen beantwoorden.

Wat er de komende uren of dagen zal geschieden, kan natuurlijk moeilijk worden voorspeld.

Wij verwachten, dat de Directie voor deze averechtse methoden niet uit de weg zal gaan en voet bij stuk zal houden op basis van het door haar op de conferentie ingenomen standpunt, dat zij de consequenties van het optreden der betrokkenen trekken, ook indien dit leidt tot stillegging van de Productie in Velsen.

Afschrift van deze brief zenden wij aan de afdeling Velsen, zodat daarmee al onze besturen van de 5 fabrieken geheel op de hoogte zijn van het incident en het door ons ingenomen standpunt.

Wanneer zich, aan welke fabriek dan ook, bijzonderheden mochten voordoen, welke met dit geval verband houden, dan rekenen wij erop, dat U op de snelste wijze bericht zult zenden.

Met Kam.groeten
NAMENS DE BEDRIJFSTAK PAPIERINDUSTRIE

J.M.Nooy	Voorzitter
H. Albers	Secretaris
C.Cornelissen	Bestuurder.

OD 209

Doss. No.: OD 209
ERT.: VOLKSKRANT
DATUM: 12-5-48
30.

Van Gelder Zonen weer op gang Loonkwestie machinisten voorlopig bijgelegd

VELSEN, 12 Mei. (Eigen bericht) — De papierfabrieken der papierfabrieken van Van Gelder Zonen in Velsen, die sedert Maandagmorgen stil ligt, ten gevolge van het ontslag dat zes hulpmachinisten hadden genomen, zal Woensdagmorgen worden hervat. Op een vergadering, gisteravond gehouden door de bonden, aangesloten bij de Bedrijfsunie voor fabriekmatige bedrijven, en de georganiseerde machinisten, is het loonconflict voorlopig bijgelegd.

Er zullen nog besprekingen over de loonkwestie volgen. Veertig arbeiders, die sedert maandag niet konden werken, daar de hulpmachinisten een sleutelpositie in het bedrijf innemen kunnen hedenmorgen de arbeid voortzetten.

Doss. No.: 09209
ONT.: Tijd
DATUM: 18-5-'48
AAR.:

De staking bij Van Gelder Zonen

Naar aanleiding van de staking der hulpmachinisten bij de papierfabriek der firma Van Gelder Zonen te Velsen is een bespreking gehouden tussen hoofd- en plaatselijke directie van dit bedrijf en de hoofdbesturen der erkende vakorganisaties. Besloten werd pogingen te doen om aan de bestaande toestand, die tot dit conflict leidde, een einde te maken en daartoe gezamenlijk stappen te ondernemen bij het College van Rijksbemiddelaars. Het ligt tevens in de bedoeling daarbij de gehele loonregeling onder de loupe te nemen, daar er bij het personeel eveneens ontevredenheid heerst over het verschil in loon tussen algemene- productie-afdelingen.

BRS. No.: UD209
ORT.: *Alg. Handelsb.*
DATUM: *11-5-'48*
IP.:

FABRIEK VAN GELDER ZONEN STAAT STIL

Eigenaardig arbeidsconflict

De papierfabriek van de N.V. Van Gelder Zonen te Velsen staat sinds gisteren stil. De oorzaak daarvan is de volgende. Ongeveer 14 dagen geleden verhoogden zich bij de directie drie, z.g. verdampings-machinisten en drie hulpmachinisten, die per 10 Mei ontslag vroegen, omdat zij met hun loon niet tevreden waren. De directie, die reeds geruime tijd bezig is met het opstellen van nieuwe arbeidsvoorwaarden, voor een deel van het personeel (onder welke ook de zes bovengenoemde arbeiders) voor welke naar bekend de goedkeuring van het College van Rijksbemiddelaars vereist is (welke goedkeuring echter nog niet gegeven was) kon niets anders doen dan de arbeiders er op wijzen dat zij gebonden was aan de bepalingen van het B.E.A. en verwees hen naar het Gewestelijk Arbeidsbureau. Zij verklaarde tevens dat zij de zes arbeiders niet ineens tegelijk kon missen.

Op 10 Mei bleven de zes genoemde arbeiders weg en bij het Gewestelijk Arbeidsbureau zijn zij ook niet geweest. De directie gaf toen aan de hoofdmachinisten opdracht het werk der hulpmachinisten op zich te nemen. Zij hebben dit geweigerd, zodat de centrale en daarmee de fabriek stilstond. De drie erkende vakverenigingen keuren de houding der hoofdmachinisten af. De E.V.C. heeft zich over het geval niet uitgelaten. Hedenavond zouden bestuursleden der erkende bonden een bespreking met de hoofdmachinisten hebben: men heeft enige hoop, dat het daar tot een oplossing komt.

Inlichtingendienst.

No. P.247/48.

Onderwerp: staking Echfa.

ABW

Enschede, 16 Maart 1948.

BUREAU B
18 MRT 1948

OPGELEGD
18.MRZ.1948
ACD/31543

B

GEHEIM.

Ik heb de eer Uedelgestrengte het volgende te berichten omtrent de op 8 Maart j.l. uitgebroken wilde staking bij de N.V.ECHF.A, een fabriek van was- en reinigingsmiddelen te Enschede:

De oorzaak van deze staking was een loonkwestie, ontstaan door de in September 1947 tot stand gekomen C.A.O. voor dergelijke bedrijven.

In genoemde fabriek werken totaal 35 personen (manlijke- en vrouwelijke arbeiders), waarvan 18 personen in de afdeling "Was- en Reinigingsmiddelen".

Tot September 1947 werkten de arbeiders volgens een stukloon, welk loom in het bijzonder voor de meest jeugdige personen aanmerkelijk hoger was, dan volgens de nieuwe C.A.O. geoorloofd was.

Op verzoek van de directie heeft het College van Rijksbemiddelaars totaal 5 maanden uitstel gegeven voor het doorvoeren van deze C.A.O.

Toen tenslotte het personeel in kennis werd gesteld met de nieuwe loonregeling, waardoor de meest jeugdige personen een loonsverlaging zouden krijgen, gingen op 8 Maart 1948 9 personen (4 mannen, 2 vrouwen en 3 meisjes) van de genoemde afdeling van het bedrijf in staking.

*✓ 11
J x 11
J 11*

De volgende stakers traden hierbij als agitatoren op:

1. Meint BARELDS, geb. te Lonneker, 12.4.'30, won. te Enschede, Wichel Nijkampstraat 27, lid van het A.N.J.V. en zoon van het bekende lid van de C.P.N.: Jan Barelds, geb. te Odoorn, 16.8.'08;
2. Meine Marinus AKKERMAN, geb. te Enschede, 10.12.'29, won. te Enschede, Laaresstraat 39, lid van het A.N.J.V.

Op de avond van 8 Maart j.l. zijn de stakers door de directie ontslagen.

Twee vertegenwoordigers van de E.V.C. hebben getracht bemiddelend op te treden. Ze kwamen met een voorstel, dat oppervlakkig beschouwd bemiddelend was, doch bij praktische toepassing hogeredan de tot dusver betaalde lonen tot gevolg zou hebben.

Twee stakende meisjes van de Echfa zijn door de politie bekeurd terzake het zonder vergunning collecteren ten behoeve van de stakers bij de fabriek Oosterveld. Naar verluidt, zouden de stakers van de Echfa ook ondersteund worden van de ingezamelde gelden.

Inmiddels is bekend geworden, dat een werkwillige jongeman bij de Echfa op straat door een staker werd geadviseerd te staken, daar hij "anders in het ziekenhuis terecht zou komen".

Een dergelijke bedreiging heeft zich inmiddels ook reeds voorgedaan bij Oosterveld, n.l. tegen een arbeider, die aldaar in een vitaal deel van de fabriek (de duivelkamer) werkt.

De Commissaris van Politie,

J. P. ...

A A N:
Het Hoofd v.d. Centrale
Veiligheidsdienst
te
's-GR A V E N H A G E.
Javastraat 68.

UITTREKSEL

Voor OD 209 Naam Wilde Stakingen.
Origineel in OD 345 Naam Maand Rapporten Noord Holland
Volg nr. Ag. nr. 22087 Aard van het stuk maandrapport
Afz. Politie Zaandam Datum 10.10.47

Op Donderdag 24 September 1947 heeft het 500 man sterke personeel van de verffabrieken N.V. Pieter Schoen gedurende 24 uur gestaakt, naar aanleiding van een Tribunaaluitspraak tegen leden van de Directie meer in het bijzonder naar aanleiding van het feit dat de Directeur P. Schoen het recht was ontzegd om als Directeur op te treden. Onregelheden hebben zich niet voorgedaan.

Commissaris van Politie

w.g. (C. Roscher)

Uitgetrokken door Afd./Sectie Datum

No. 8159

I.D. AMERSFOORT

BUREAU B	
4 September 1947.	
Nummer:	
Locus:	10-9-47

Volgno.
- 8 SEP 1947
ACD/20926

Onderwerp: Staking van pol. del. in St. Ignatiuscollege te Valkenburg.

Van betrouwbare zijde werd medegedeeld dat plm. 1500 politieke delinquenten (mijnwerkers), ondergebracht in het St. Ignatiuscollege te Valkenburg (L) hebben gestaakt.

Op 2 of 3 September 1947 weigerde een hunner in opdracht van een bewaker zijn jas aan te trekken. Na opgemaakt rapport werd deze man gestraft en vastgezet. Uit solidariteit weigerde toen zijn ploeg om naar beneden te gaan indien hij niet mee mocht. Vervolgens weigerden ook twee andere ploegen te gaan werken.

Voor zover bekend werden geen maatregelen getroffen.

GEMEENTEPOLITIE
MAASTRICHT

Maastricht, 2 Aug. 1947.

La. **A**
No. **IIICR.**
DICT. **Ma.**
BIJL. **1.**
ONDERWERP: **staking Ceramique**
ANTWOORD OP SCHRIJVEN: -

GEHEIM.

UITGEBOKT

Hierbij heb ik de eer U EdelGestr.
ter kennisname te doen toekomen het
rapport mijner administratie, No. 512,
betreffende de wilde staking op de
Aardewerkfabriek de "Société de Céramique"
alhier, op 1 Augustus 1947.

Coll. *W. J. J.* De Commissaris van Politie,
plv.

BUREAU B	
Nummer:	Volgno.
Datum:	6 AUG 1947
	- 6 AUG 1947
	ACD/20032

Aan de Heer Hoofd van de Centrale Veiligheids-
dienst
DEN HAAG.

Betreffende:
Wilde staking "Société Céramique."

R A P P O R T.

Ondergetekende Joseph Vissers, Brigadier der Recherche te Maastricht, tevens Onbezoldigd Rijksveldwachter, heeft de eer Urdel Gestrengs als volgt te rapporteren:

"In de voormiddag van heden 1 Augustus 1947 om 8 uur is in de aardewerkfabriek "Société Céramique" alhier een wilde staking uitgebroken. Van de ruim 900 arbeiders, die de fabriek momenteel telt, heeft 75% heden morgen het werk niet hervat. Volgens verklaring van de Heer E.L. Michel, Directeur-Gérant der genoemde fabriek, is slechts 10% der arbeiders heden morgen in staking gegaan, terwijl de overige arbeiders het werk niet hebben hervat, uit vrees voor moeilijkheden met de stakers. De arbeiders tewerk gesteld in de vitale bedrijven der fabriek, hebben zich niet bij de stakers aangehloten, zodat die bedrijven nog in werking zijn. De staking is het gevolg van het feit, dat de Directie der fabriek, zulke in overleg met de Directies der andere hier ter stede gelegen fabrieken en met de R.K. en de Moderne Bonden, niet aan het verlagen der arbeiders gevolg heeft gegeven om de vacantie-toeslag en de gratificatiegelden in één keer uit te betalen, doch deze in twee keer wil uitbetalen, namelijk de helft nu en de helft met Kerstmis. Heden morgen na het uitbreken der wilde staking, hebben de vrijgestelden der beide genoemde Vakbonden, zich met de stakers in verbinding gesteld en hebben zij na beraad de opdracht gegeven het werk terstond te hervatten. De beweegreden der staking zoude alsdan in behandeling genomen worden. De stakers geven hieraan echter geen gevolg. Bij het uitbreken der staking hebben zich noch in de fabriek, noch buiten de gebouwen, onregelmatigheden voorgedaan. Bij de in- en uitgangen der fabriek was de publieke belangstelling zeer gering, zodat de staking voornamelijk een kalm verloop heeft. Waarvan dit mijn ambtsedig rapport gesloten en getekend op de 1e Augustus 1947.

M A A S C H R I F T.

In aansluiting op vorenstaand rapport, heeft rapporteur de eer te berichten dat in de morgen van de 2e Augustus 1947 om 7,30 uur, de stakers en de bij de staking betrokken arbeiders, het werk weder hebben hervat. Onregelmatigheden hebben zich daarbij niet voorgedaan.

coll:
Aan de Heer
Commissaris van Politie
te
M A A S T R I C H T.

Gezien:
De Commissaris van Politie:

GEWEST 's-HERTOGENBOSCH
DER RIJKSPOLITIE
DISTRICT BREDA
COMMANDANT.

BREDA, 11 Juli 1947

Volgno.

12 JUL 1947

ACD/18227

No. G.P.I.
30/47 GEHEIM.

BUREAU B	
In. n. mer:	
Ex. n. m:	14-7-47

ONDERWERP: Staking te KAATSHEUVEL.

UITGEOEKT

Hiermede moge ik U berichten, dat op 8 Juli 1947 een wilde staking is uitgebroken, omvattende ongeveer de helft van het personeel van de Schoenfabriek P.H.VLOEMANS te KAATSHEUVEL.

Door de directie dezer fabriek is op 3,4,5 en 7 Juli vakantie gegeven met behoud van loon, dit in verband met de kermis te KAATSHEUVEL op 3 - 4 en 5 Juli. Op 7 Juli is vakantie gegeven, omdat voorgaande jaren is gebleken, dat een groot aantal arbeiders op Maandag na de kermis nog zodanig onder de invloed van het kermisvieren was, dat het niet in staat was om te werken of niet kwam werken.

Op 8 Juli 1947 verscheen ongeveer 60 man van het personeel der fabriek niet op zijn werk en wel omdat door de directie bij gelegenheid van de kermis boven het behoud van loon geen halve werkweek vacantietoeslag was uitgekeerd. Door de Rijksbemiddelaar is bepaald, dat door bedrijven per jaar boven het normale loon $1/52$ van het jaarloon in de vorm van vacantietoeslag mag worden uitbetaald en dat de tijdstippen der uitbetaling daar van (de betaling mag in twee gelijke helften geschieden), rayonsgewijze door de fabrikanten in gezamenlijk overleg moet worden vastgesteld.

In het rayon KAATSHEUVEL wordt, naar aanleiding van dit overleg, een half weekloon vacantietoeslag uitbetaald in de maand Augustus (er wordt dan tevens een werkweek vacantie met behoud van loon gegeven) en een half weekloon vacantietoeslag met Kerstmis.

Voor de kermis te KAATSHEUVEL is door arbeiders van diverse bedrijven aldaar een actie op touw gezet om in de kermisweek uitbetaling te verkrijgen van een half weekloon vacantietoeslag. De Directie der firma VLOEMANS stond aanvankelijk blijkbaar niet geheel afwijzend tegenover deze eis. Nadat echter door de fabrikanten terzake onderling overleg was gepleegd, is besloten de tijdstippen van uitbetaling van de vacantietoeslag te handhaven zoals deze waren vastgesteld.

De heer VLOEMANS heeft zich evenals de andere fabrikanten te KAATSHEUVEL, met uitzondering van één fabrikant, aan dit besluit gehouden. Laatstbedoelde fabrikant had aan zijn personeel, reeds voordat het besluit door de gezamenlijke fabrikanten was genomen, toegezegd, dat een derde deel

A A N
het Hoofd Centrale Veiligheidsdienst
te 's-GRAVENHAGE.

- van -

In afschrift aan:
De Heer Procureur-Generaal,
fgd. van Politie
te 's-HERTOGENBOSCH (2, ex).

De Heer Commandant van het Gewest
's-Hertogenbosch der Rijkspolitie
te 's-HERTOGENBOSCH.

=====

van de vacantietoeslag zou worden uitbetaald met de kermis, een derde in Augustus en een derde met Kerstmis en heeft met de kermis 1/3 deel uitbetaald. Dit is voor een aantal arbeiders van de firma VLOEMANS, waaronder een aantal zeer goede krachten, die reeds jarenlang in het bedrijf werkzaam zijn, aanleiding geweest tot staken over te gaan.

Nadat de stakenden hebben gezien, dat niet het gehele personeel van het bedrijf aan de staking deelnam, doch slechts ongeveer de helft en dat evenmin personeel van andere bedrijven volgde, hebben afgevaardigden der stakers in enige bijeenkomsten, welke plaats hadden met de Directie der firma VLOEMANS en met het Vakbondbestuur, ongelijk bekend. Zij verklaarden echter niet aan het werk te willen gaan, alvorens door de firma VLOEMANS werd verklaard, dat zij genegen was de stakers hun verlet te vergoeden of hen in de gelegenheid te stellen dit in te halen. De firma VLOEMANS wilde echter generlei toezegging doen, alvorens het werk was hervat. Deze besprekingen hadden allen in goede harmonie plaats. Ordeverstoring had niet plaats. Er is niet gepost.

Op 10 en 11 Juli gingen enige stakers weer zonder meer aan het werk en op 11 Juli te 13.30 uur volgden alle anderen. In het bedrijf werkt in totaal ongeveer 118 man personeel.

Gedurende de staking werden te KAATSHEUVEL en te TILBURG "steunbonnen" a f. 0.25 per stuk in het geheim verkocht, ter ondersteuning van de stakers. De Directie der firma VLOEMANS verklaarde bij gerucht te hebben vernomen, dat de stakers ofschoon allen aangesloten bij confessionele vakbonden, van de zijde der E.V.C. een ondersteuningsbedrag ad. f. 500,- zouden hebben ontvangen. Een bevestiging kon tot heden bij onderzoek niet worden verkregen.

Typ.S.

De Districtscommandant,
De Officier der Rijkspolitie 1e klasse,

T.J. CANTIER VISSCHER.

GEMEENTEPOLITIE
MAASTRICHT

Maastricht.

L^a A 4083. IIICR.
No. Mu.
DICT. 1.
BIJL. 1.

ONDERWERP: **staking Sphinx**
ANTWOORD OP SCHRIJVEN: -

13

Volgno.
19 JUNI 1947
23 JUNI 1947
ACD/17542

GEHEIM

209
UNGEBOEKT

Hierbij heb ik de eer UedelGestrenge
ter kennisname te doen toekomen het rapport
mijner administratie, No. 371, betref-
fende een wilde staking op de "Sphinx"
alhier op 8-5-1947.

Coll. De Commissaris van Politie,

BUREAU D	
...	...
...	24-6-47

(L.G.H. JANSEN)

Aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
DEN HAAG.

Betreffende:
Wilde staking "SPHINK".

R A P P O R T .

Ondergetekende Joseph Vissers, Brigadier der Recherche te Maastricht, tevens Onbezoldigd Rijksveldwachter, heeft de eer UEdel Gestrenge als volgt te rapporteren:

"Naar aanleiding der geruchten als zoude kort geleden aan de N.V. Aardewerfabriek "De SPHINK" alhier een wilde staking hebben plaats gehad, naar aanleiding van het feit dat prestatieloon zoude zijn uitgekeerd aan de opzichters der fabriek, die de meeste boeten aan de arbeiders hadden opgelegd, heb ik mij op de 16e Juni 1947 in verbinding gesteld met de Directie van voornoemde fabriek, teneinde nadere gegevens betreffende de staking te bekomen. Door een der leden der Directie, de Heer Kramer, Algemeen Bedrijfschef, werd mij als volgt medegedeeld:

"Zooals gebruikelijk wordt ieder jaar na het opmaken der balans, aan de beampten en personeel der fabriek, die een maandloon genieten, een gratificatie uitgekeerd. De uitkering der gratificatie kan meer beschouwd worden als eene vergoeding voor het eventueele overwerk, door dat personeel verricht gedurende het afgelopen jaar. Naar ik vermeen was het medio April 1947 dat dit jaar de gebruikelijke gratificatie werd uitgekeerd. In de namiddag van 8 Mei 1947 omstreeks 1 uur, terwijl ik mij in mijne woning bevond, werd mij telefonisch medegedeeld dat in de fabriek een wilde staking was uitgebroken. Omstreeks 2 uur die namiddag had ik, in verband daarmee, eene bespreking met de overige aanwezige directieleden en werd na bespreking besloten, de opdracht te geven, dat iedere stakende arbeider het werk weer moest hervatten, ofwel de fabriek verlaten. Onderhandelingen of besprekingen met afgevaardigden der stakers, werd niet toegestaan. Daarop had ik een bespreking met de afdelingschefs, die ik in kennis stelde met het genomen besluit. Nadat de afdelingschefs zulks ter kennis der stakers hadden gebracht, heeft een gedeelte der stakers, voornamelijk de jeugd, de fabriek verlaten, terwijl het andere deel der stakers in de fabriek bleef, zonder evenwel het werk te hervatten. Bij een personeel van circa 1100 man, dat de fabriek momenteel telt, waren circa 500 arbeiders bij de staking betrokken, en waren het voornamelijk de jongere arbeiders die stakten. Des anderendaags 9 Mei 1947 werd het werk weer normaal door alle arbeiders hervat. Met de stakers heeft de Directie der fabriek geen enkele bespreking gevoerd. Officieel is de Directie niet bekend wat de oorzaak der staking is geweest. Zijdelings heb ik vernomen dat de staking heeft plaats gehad, omdat volgens de arbeiders, aan de opzichters prestatieloon is uitgekeerd en de arbeiders eveneens recht meenden te hebben op een uitkering daarvan. Naar ik vermeen zijn circa 500 arbeiders der fabriek georganiseerd, waarvan een 50 tal aangesloten is bij de Eenheids Vak Centrale. Alhoewel bij de stakers zich leden bevonden der E.V.C., kan ik niet verklaren of de staking het werk is geweest der E.V.C. Bij de stakers bevonden zich eveneens arbeiders die R.K. georganiseerd zijn. De bewering, als zoude een prestatieloon zijn uitgekeerd aan de opzichters, die de meeste boeten aan de arbeiders oplegden, is volkomen bezijden de waarheid. Er is enkel de gebruikelijke gratificatie uitgekeerd. Oplegging van boete komt niet veel voor. Boete wordt opgelegd bij het te laatkomen of bij het te vroeg de fabriek verlaten; bij het zonder reden het werk verzuimen en bij het niet ophangen van de werkpenning op het daarvoor bestemde bord.

Overigens wordt geen boete opgelegd. Na 8 Mei 1947 hebben zich op de fabriek geen ongeregelheden meer voorgedaan. Over het eventueel uitkeren van een gratificatie aan alle arbeiders, heeft de Directie tot op heden nog geen besprekingen gevoerd en zal daar in de nabije toekomst ook niet aan gedacht worden. "

Waarvan dit mijn ambtseedig rapport gesloten en getekend op de 16e Juni 1947.

coll: *f*

Hijfers.

Aan de Heer
Commissaris van Politie
te
M A A S T R I C H T.

Gezien:
De Commissaris van Politie:

[Handwritten signature]

3/

209

GEWEST 'S-HERTOGENBOSCH
DER RIJKSPOLITIE
DISTRICT MAASTRICHT
COMMANDANT

MAASTRICHT, 10 Juni 1947.

Volgno.
12 JUNI 1947
ACD/17104

No. 61 G E H E I M.

BUREAU D	
Nammon:	
L...	18-6-47

Onderwerp:

Staking grensovergangsgangers.

UITGEBOKT

Bericht op Uw brief van 7-6-1947 No.B.17003.

Ter voldoening aan het gestelde in Uw hierboven aangehaald schrijven betreffende het onderwerp als in margine genoemd, moge ik U HOOGEDIELGESTRENGE hierbij een terzake door mij van Groepscommandant VAALS ontvangen rapport aanbieden naar de inhoud waarvan ik U korthedshalve moge verwijzen en waarvoor ik mij moge refereren.

DE DISTRICTSCOMMANDANT
De Dirigerend Officier van Rijkspolitie 3e Klasse

J. P. M. M O O R .

A a n
de Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
te
'S-GRAVENHAGE.

V A A L S, 22 Mei 1947.

Groep VAALS
Commandant.

No.451.

Onderwerp: Ontevredenheid van in
Belgie werkende arbeiders.

BUREAU B	
Nummer:	
18-6-47	

Naar aanleiding van de geruchten omtrent een staking te VAALS moge ik U het volgende berichten.

Van een staking te Vaals is geen sprake. Er werken ongeveer 750 mensen uit Vaals en Belgie, die aldaar met belgisch geld worden beloond. Tot nu toe hebben deze arbeiders geen franc's ingeleverd bij een Nederlandsche Bank. Op grond van de bestaande deviezenvoorschriften was hier niet veel tegen te doen, omdat deze mensen geen franc's meebrachten naar Nederland, doch deze in Belgie achterlieten. De kopers van de franc's betaalden deze in Nederland met Nederlandsch geld.

De regeering heeft thans maatregelen genomen om te bereiken dat deze mensen het Belgische geld in Nederland bij een Bank omwisselen. Voor dit doel moeten thans alle arbeiders aan het grenskantoor een formulier onderteekenen. Als zij weigeren te teekenen, mogen zij niet over de grens naar Belgie.

Het is de bedoeling dat de arbeiders in de toekomst 75 % van het loon inleveren, de rest mogen zij in Belgie naar believen besteden. De arbeiders willen minstens 50 % behouden en daarom hebben hedenmorgen de meesten geweigerd om bedoeld formulier te teekenen. Omdat zij niet teekenden, mochten zij niet over de grens. Om die reden konden zij dus niet gaan werken.

In de voormiddag van heden hebben deze arbeiders vergaderd op een plein te VAALS onder Communistische leiding. Na afloop hiervan is een deputatie van de arbeiders door de Burgemeester ontvangen op het Gemeentehuis.

Hiervan heeft de leider van de deputatie, de communist B E R T R A N D de mensen aangeraden om het betreffende formulier te onderteekenen. Daarop zijn allen rustig uit elkaar gegaan en zij, die middagdienst hadden, zijn dadelijk vertrokken om te gaan werken.

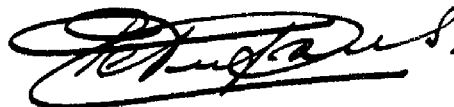
Van orde- of rustverstoring was geen sprake. Er is geen Politie bij noodig geweest.

Het voorgevallene is telefonisch aan den Heer Afdeulingscommandant te Heerlen gemeld.

De Adjudant, Groepscommandant
w.g. M.W.ERMERS.

A a n de Heren,
Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie
te 's-Hertogenbosch (3 exemplaren);
Gewestcommandant der Rijkspolitie
te 's-Hertogenbosch
Districtscommandant der Rijkspolitie
te MAASTRICHT en
Afdeulingscommandant der Rijkspolitie
te Heerlen.

Voor eensluidend afschrift
De Wachtmeester 1ste Kl.
P.S. TEEKENS.

C. V. D.

B
BUREAU B

Heerlen, 10 Juni 1947.

No: 30/47- Geheim.

Nummer:

Datum:

13-6-47

Juni 1947.
Verg.no.

12 JUNI 1947

ACD/17157.

Onderwerp: "Onderzoek op Sphinx te Maastricht"

Bijlage : een.

UITGEBOKT

02209
/

Naar aanleiding van bijgaand artikel uit de editie van "De Waarheid" van 9 dezer, waarin gesproken wordt over ontevredenheid op de "Sphinx" fabriek van aardewerk en sanitair te Maastricht, heb ik op 10 dezer te Maastricht een onderzoek ingesteld en heb ik de eer U HoogEdelGestrenge daaromtrent beleefd het volgende te berichten:

Jozef Frederik Eduard REGOUT, oud 58 jaar, Ingenieur en Directeur van de N.V. "Sphinx" wonende St. Lambertuslaan No: 4 te Maastricht, door mij in verband met voormeld artikel gehoord verklaarde als volgt:

"In ons bedrijf werken ongeveer 1400 mensen, waaronder plusminus 300 vrouwen.

Op 3 Mei van dit jaar is aan de beambten en opzichters in ons bedrijf een gratificatie, ten bedrage van ongeveer een maandsalaris uitbetaald.

Deze gratificaties houden absoluut geen verband met de boeten die in het bedrijf worden opgelegd. Bovendien wordt er in ons bedrijf zelden boete opgelegd.

Op 8 Mei, dus drie dagen na de uitbetaling van de gratificaties, werd er door enkele groepjes in meerdere afdelingen die eveneens gratificaties eiste, gestaakt.

Deze staking heeft slechts één dag geduurd en is niet naar buiten uitgedragen. De Directie besloot dan ook, zich niet het minst van deze staking aan te trekken.

De bestuurders van de R.K. Bond St. Willibrordus en van het N.V.V. die ons op die dag bezochten, verzochten de Directie zich niet met de arbeiders in verbinding te stellen, daar zij het niet met de staking eens waren.

Aan

de Heer Hoofd van de C. V. D.

J a v a s t r a a t No: 68,

' s- G R A V E N H A G E.

De fabriekscommissie in ons bedrijf was het in 't geheel niet met de staking eens en heeft gezorgd, dat de volgende dag alles normaal weer aan het werk gegaan is.

De Directie heeft nimmer van de fabriekscommissie een schrijven ontvangen, waarin een gratificatie voor het gehele personeel gëeist werd!

Alsnog gehoord:

Joannes KRAMER, oud 44 jaar, bedrijfsdirecteur bij de N.V. "Sphinx" wonende te Maastricht, Bergweg No: 22, die verklaarde:

"In ons bedrijf is alles rustig. Voor zover bekend werken er in het bedrijf ongeveer 15 Communisten, die zich zeer kalm gedragen, Van de ongeveer 1400 werknemers zijn er plusminus 50 aangesloten bij de E. V. C. Er is geen ontevredenheid in het bedrijf!"

R.

Artikel uit
De Waarheid van 9.6.1947
Behoort bij ACD 17157 van R.

269

^{9-6-47.}
**Arbeiders op de
Sphinx eisen
gratificatie
Ontevredenheid over
boetensysteem**

Op de aardewerkfabriek de Sphinx te Maastricht heerst onder de arbeiders ontevredenheid. Onlangs kwam deze tot uiting in een protestbeweging. De arbeiders bleven wel in de fabriek doch verrichten geen werk.

De oorzaak van dit conflict spruit voort uit het feit, dat de directie van de Sphinx een prestatieloon uitbetaalde aan die opzichters, die de meeste boeten uitdeelden. Hoe hoger het bedrag aan boeten, hoe groter het prestatieloon.

De eis van de arbeiders is, dat aan dit slavensysteem een einde gemaakt werd. De fabriekscommissie heeft aan de directie een schrijven overhandigd. Hierin is de eis voor een gratificatie opgenomen voor het gehele personeel. Voldoet de directie niet aan dit verzoek, dan komen de gevolgen voor rekening van de directie.

Uit bovenstaande blijkt duidelijk waar de oorzaken liggen van de tegenstellingen tussen de ondernemers en de werknemers, bij wie de schuld ligt dat de arbeiders tot actie besluiten.

GEHEIM.

7 Juni

7.

B.X. 17003.

R. Disb.

Staking grensgangers.

to
OBJEKT

Volgens een bericht in "de Waarheid" van 23 Mei hebben de arbeiders, wonende in Vaals en werkzaam in België, het werk neergelegd. Hierbij zouden 500 arbeiders betrokken zijn. De staking zou een gevolg zijn van moeilijkheden met de douane-beambten.

Ik moge U verzoeken een onderzoek naar de reden en de omvang van deze staking te willen doen instellen en mij met het resultaat in kennis te doen stellen, waarbij ik gaarne zal vernemen of en zo ja welke vak-organisaties hierbij zijn betrokken.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze :

Aan
De Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie

J.G. Crabbendam.

te

MAASTRICHT.

Coll. dr.

20/6

DOSS. No. :
CRT.: *WAARH. R.M.*
DATUM: *23-5-47*
PAG.:

Grensgangers leggen het

werk neer

VAALS. — Woensdagmiddag werd door de Nederlandse douanebeambten aan het grenskantoor een bus met grensgangers aangehouden. Allen kregen een invulformulier waarop zij de francs moesten invullen, die zij wensten in te leveren. De arbeiders weigerden dit en de douane liet hen daarop de grens niet passeren. Naar aanleiding van dit incident hebben thans alle arbeiders in Vaals, werkzaam in België, het werk neergelegd. Zij weigeren te beginnen, indien dergelijke maatregelen worden genomen. Het aantal stakers bedraagt ongeveer 500.

DOSS. No.: _____
GRT.: WAARN. D.O.R.D.P.
DATUM: 24-6-47
PAB.:

Grensgangers staakten het werk

Protest tegen maatregelen der grensautoriteiten

(Van onze correspondent)

Grensgangers uit Vaals, die Woensdag j.l. bij hun overgang over de grens een formulier in moesten vullen, waarbij zij verklaren 75 pct. van hun verdiende francs aan een bank in te zullen ruilen, weigerden dit en werden door de Nederlandse douane ambtenaren naar huis gestuurd. Donderdag j.l. herhaalde zich de geschiedenis met andere arbeiders. Het optreden van de douane werd door de grensgangers beantwoord met een algehele weigering om zich naar het werk te begeven.

E.V.C. behaalt succes

Teneinde deze voor beide groepen arbeiders onbevredigende en onrechtvaardige toestand op te heffen, schreef de E.V.C. hierover aan de minister van Sociale Zaken in Nederland. Naast dit verzoek aan de minister om een regeling te treffen met zijn Belgische collega, stelde de E.V.C. zich in verbinding met het Alg. Bel-

gisch Vakverbond, dat van haar kant een zelfde verzoek richtte tot het ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg in België.

Tengevolge van deze activiteit is thans tussen de beide landen een overeenkomst getroffen, waarbij werd bepaald de betaling van kinderbijslag aan de Nederlandse en Belgische grensarbeider op basis van wederkerigheid met ingang van 1 Juli a.s. te doen plaats vinden. Een fraai succes voor de E.V.C., wier activiteit tot dit resultaat heeft gevoerd en een gelukkige oplossing voor de betrokken arbeiders!

UITTREKSEL

Voor O.D.209 ⁽⁴⁾ Naam Wilde stakingen.
Origineel in O.D.342 Naam maandrapporten Overijssel.
Volg nr. Ag. nr. ACD 15394 Aard van het stuk maandoverzicht April '47.
Afz. I.D. Almelo. Datum 16-5-1947.

Door de arbeiders der verschillende bedrijven en fabrieken, hier ter stede, wordt hun ontevredenheid uitgesproken over het feit, dat de Nationale Bevrijdingsdag op Maandag 5 Mei 1947 zal worden afgetrokken van de z.g. snipper-vacatiedagen. Dit besluit is goedgekeurd door de drie samenwerkende vakorganisaties, waarna dit van regeeringswege is beslist. Het merendeel der arbeiders, ongeacht hun godsdienst of politieke oriëntering uit hierover hun ontevredenheid en wijst er op, dat door de samenwerkende vakorganisaties bovenvermeld besluit is goedgekeurd zonder de arbeiders hierin te kennen of zich te laten voorlichten omtrent hun meningen hierover.

Verreweg het merendeel der arbeiders protesteert tegen het aanwenden van een vakantie-snipperdag voor het Nationaal Bevrijdingsfeest. Vooral uit de rijen der socialistische arbeiders wordt hiertegen geprotesteerd, daar velen voor 1 Mei hebben aangevraagd een snipperdag te mogen opnemen, hetgeen in de meeste gevallen niet werd toegestaan. Individueel wordt door de E.V.C.-leden, die een grote minderheid vormen, verklaard, dat zij met de genomen beslissing geen genoegen nemen en achteraf maatregelen zullen treffen, dat een dergelijke beslissing zich niet zal herhalen. Zij verklaren zonder meer uit de fabriek te zullen blijven, wanneer zij een vrije dag moeten hebben en hiervoor geen verlof aan de Directie zullen vragen.

Door de georganiseerde Christelijke en Katholieke arbeiders worden aan hun besturen verwijten gemaakt, dat deze met bovengenoemde beslissing accoord gaan en hiertegen niet geprotesteerd hebben. Een klein gedeelte verklaart, dat hun organisatie evenals voor de oorlog bezig is de arbeiders te verraden aan de fabrikanten. Verreweg het merendeel neemt genoegen met dit besluit en laat zich door zijn organisatie leiden, hoewel zij hiermee niet ten volle accoord gaan.

Uitgetrokken door RD. Coll.: WA Afd./Sectie B XI Datum 24-5-1947.

INLICHTINGEDIENST
- AMSTERDAM -

No. LD. 2592/47.

Hw brief: BX.14355.

Amsterdam, 6 Mei 1947.

Onderwerp:
Staking bij Bertels
Oliefabrieken.

Bijlagen:

GEHEIM.

239 BUREAU D	Volgno.
	8 MEI 1947
	ACD/14834

1. ...	
2. ...	16-5-47

In antwoord op Uw, in bovenaangehaalden brief vervatte, verzoek kan worden medegedeeld, dat het indertijd in DE WAARHEID vermelde bericht als onjuist kan worden beschouwd

VERZONDEN AAN: Hfd. C.V.D., Haag.

F.2.

f.

GEMEENTEPOLITIE — SCHIEDAM

DOSS.: P.I.D.
No. 18/47
TYP.: Stu/v.D

SCHIEDAM, 28 April

WV
1947

Aan den Heer Hoofd v.d. Centrale Veiligheidsdienst
's-Gravenhage.

ONDERWERP: Staking bij de Verenigde Glasfabrieken
BIJLAGEN: te Schiedam op 25 April 1947.
ANTWOORD OP:

Ik heb de eer UEG. hierbij te doen toekomen een rapport betreffende een op Vrijdag 25 April 1947 bij de Verenigde Glasfabrieken te Schiedam uitgebroken staking.

De Commissaris van politie.

A.
(J.H. van Veen).

BUREAU B	
Nr.	Volgnr.
Datum: 1 - 3 MEI 1947	2 MEI 1947
ACD/14570	

Onderwerp:

Staking bij de
N.V. Verenigde Glasfabrieken te Schiedam

R A P P O R T .

Naar aanleiding van een op Vrijdag 25 April 1947 in de Verenigde Glasfabrieken, Buitenhavenweg 114 te Schiedam, uitgebroken staking, heb ik, Jan Hermanus van DUIJL, hoofdagent van politie der gemeente Schiedam, tevens onbezoldigd veldwachter dier gemeente een onderzoek ingesteld en heb de eer U EdelGestrenge het volgende te rapporteren.

" De Verenigde Glasfabrieken, Buitenhavenweg 114 te Schiedam is een continubedrijf waar ongeveer 500 arbeiders werkzaam zijn. In het najaar van 1946 is een vierde oven in bedrijf gesteld en werden ongeveer 80 arbeiders aangenomen. De loonuitbetaling is geregeld door de dienst van Rijksbemiddelaars. De arbeiders kunnen hun weekloon enigszins opvoeren omdat hun arbeid stukwerk is, waaraan extra loon is verbonden. Het nieuw aangestelde personeel gevoelde zich daardoor in het nadeel gesteld, omdat de ouderen meer geroutineerd zijn, en meer verdienen.

Op Vrijdag 25 April 1947 te omstreeks 14.00 weigerden een viertal arbeiders bij de wisseling der dienst aan het werk te gaan en trachtten tot staken aan te zetten. De reden was de loonkwestie. Op verzoek van de Directie der Verenigde Glasfabrieken was onmiddellijk politieassistentie ter plaatse. Een uitbreiding van de staking werd daardoor voorkomen. Het oude personeel weigerde zeer positief aan de staking deel te nemen en bleef voltallig aan het werk. Een gedeelte van het nieuwe personeel dat aanvankelijk een houding aannam om eveneens in staking te gaan ging niet daartoe over. De vier belhamels verlieten het fabrieksterrein. Zij zijn genaamd:

- k m n*
1. Petrus Johannes Cornelis van den BOS, geboren te Gouda 6-8-1925, gehuwd, indrager, wonende te Rotterdam, v.d. Hilstdwarsstraat 36a.
 2. Bastinaus van OORSCHOT, geboren te Rotterdam 13-5-1926, ongehuwd, indrager, wonende te Rotterdam, Roentgenstraat 74.
 3. Petrus GEERTS, geboren te Rotterdam 2-6-1917, ongehuwd, indrager wonende te Rotterdam van Malsenstraat 83b.
 4. Johannes Martinus ZEEVERBOOM, geboren te Rotterdam 12-7-1919, gehuwd, sorteur, wonende te Rotterdam, Crooswijkschestraat 95b.

Op Zaterdag 26 April 1947 hebben v.d. Bos, Oorschot en Zeeverboom hun spijt betuigd en vroegen aan de Directie van de Verenigde Glasfabrieken of zij weder aan het werk konden gaan, waaraan toestemming werd verleend. GEERTS blijft in zijn houding volharden en wordt niet op het fabrieksterrein toegelaten. De directie is bereid hem weer aan het werk te zetten, wanneer hij eveneens zijn spijt betuigt. Geerts heeft meerdere malen bij nachtelijke arbeid getracht tot staking op te ruien, hetgeen tot op heden geen succes had. De stakers zijn niet op politiek gebied actief. Op het ogenblik is nog niet bekend of zij bij een organisatie zijn aangesloten."

Waarvan door mij is opgemaakt, getekend en gesloten dit rapport te Schiedam, 28 April 1947.

Gezien:
De inspecteur van politie.

De hoofdagent van politie,
J.H. van Duijl.

GEHEIM.
B.X. 14355.

0/209.

1 Mei 1947

7.

R. Disb. 2.

H.

Staking bij Bertels Oliefabrieken.

Volgens een in "de Waarheid" van 16 April 1947 opgenomen bericht is op 15 April jl. een staking uitgebroken bij Bertels Oliefabrieken te Amsterdam.

Ik moge U verzoeken mij omtrent de reden en de duur dezer staking enige nadere inlichtingen te willen doen verstrekken, waarbij ik tevens gaarne zal vernemen of zij onder leiding stond van een of meer vakorganisaties, of er wellicht een politieke achtergrond aanwezig was en in hoeverre de gestelde eisen al of niet zijn ingewilligd.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze :

Aan
De Heer Hoofdcommissaris van
Politie

J.G. Crabbendam.

te

AMSTERDAM.
Coll. dR.

Rapport 16/5

DOSS. No.:
CRT.: WAARH. A.
DATUM: 16-4-47
PAR.:

Staking bij Bertels Oliefabrieken

Ongeveer 80 man, allen personeel in algemene dienst bij de Bertels Oliefabrieken te Amsterdam, zijn gistermorgen in staking gegaan. Het conflict is ontstaan doordat onderhandelingen over een toename van 5 % loonsverhoging reeds drie maanden slepende zijn en het antwoord van den Rijksbemiddelaar nog steeds op zich laat wachten.

5-11-47
Algem

C. V. D.

Br.No.84/-47-Geheim

U D	
Vriezenveen, 24 April 1947.	
Datum: 26-4-47	

209

Volg.

25 APR 1947

ACC/4234

Onderwerp: "Staking bij de Eternietfabriek te Goor."

Hiermede heb ik de eer U HoogEdelGestrenge beleefd het volgende te berichten.

Op Donderdag, 17 April 1947, is een staking uitgebroken onder het personeel van de Eternietfabriek te Goor, waarbij ongeveer 200 arbeiders betrokken zijn.

De staking is inmiddels weer opgeheven en op Maandag, 21 April 1947, is het werk weer hervat. De oorzaak van deze staking is het invoeren van het drie-ploegenstelsel, waarbij oneenigheid ontstond over de uitbetaling der nachturen.

Van betrouwbare zijde wordt mij daaromtrent het volgende gerapporteerd.

Vorig jaar was het ploegenstelsel onder protest door de arbeiders aanvaard. Het personeel wilde 2 x 46 uur en 1 x 40 uur (nachtploeg) werken. Door den Rijksbemiddelaar is toen vastgesteld 2 x 48 uur en 1 x 40 uur. Dit is onder protest aanvaard. Alvorens de staking uitbrak is geconfereerd met de hoofddirectie over de uitbetaling van de nachturen. De arbeiders eischten voor de uitbetaling van den nachtarbeid (40 uur per week) een uitbetaling van 48 uren. Dit is geweigerd. Op Donderdag, 17 April 1947, weigerden drie arbeiders te teekenen, waarop zij werden ontslagen. Spontaan legden daarop alle arbeiders het werk neer. Slechts drie tot vijf personen zijn lid van de E.V.C. en ontvangen van de E.V.C. 70 % van hun loon, in tegenstelling met de leden van de beide andere bonden, aan wien niets uitbetaald wordt. Dit is een openlijke poging van de E.V.C. om leden van de andere vakorganisatie te bewegen lid van de E.V.C. te worden. Naar bericht wordt heeft dit echter geen succes gehad. Eén van deze E.V.C.leden was in den oorlog voorman in de fabriek voor het N.A.F. Nadere gegevens omtrent hem en de andere E.V.C.leden zullen nog volgen.

De staking is opgeheven onder toezegging, dat een nadere regeling van het ploegenstelsel zal volgen.

J.

A a n

len Heer Hoofd van den

C. V. D.

's-GRAVENHAGE.

B
BUREAU B

Volgno.

23 APR 1947

ACD/14063

Geheim

Oosterbeek, 22 April 1947

Nummer:

Datum:

14-4-'47

Nadat op 22 April 1947 bekend was geworden, dat er bij de N.V. Vereenigde Nederlandsche Rubberfabrieken "Hevea" te Doorwerth, gemeente Renkum, een wilde staking zou zijn uitgebroken, is een onderzoek ingesteld en kan het navolgende worden gerapporteerd:

Volgens verklaring van Jan Hoeksema, oud 59 jaar, bedrijfsleider van meergenoemde fabrieken, wonende Cronfjeweg 28 te Oosterbeek, gemeente Renkum, was er op Zaterdag, 19 April 1947, tusschen 23 arbeiders (vulcaniseerders), werkzaam in de binnenbandenafdeling der fabriek, over het al dan niet toekennen van productie-toeslag een geschil ontstaan met de Directie der Hevea-fabrieken.

Deze arbeiders eischten een productie-toeslag van 10%. Dit kon door de Directie der Hevea-fabrieken niet worden toegekend, waarna de betrokken arbeiders op Maandag, 21 April 1947, in staking zijn gegaan. In overleg met de betrokken arbeiders, den Christelijken, den Modernen en den Katholieken Fabrieksarbeidersbond en de Directie der Hevea-fabrieken is de geëischte productie-toeslag gedeeltelijk toegekend, waarna de betrokken arbeiders op Dinsdag, 22 April 1947, hun werk hebben hervat.-

De Commissaris van Politie,

J.H. de Groot.

A a n

den Heer Hoofd van den
Centralen Veiligheids Dienst

Javastraat 68

's-Gravenhage

DOSS. No.:
CRT.: AAARH
DATUM: 25-9-47
PAR.:

85. 209

Ook in de rijwielbandenfabriek te Heveadorp bij Oosterbeek brak een korte staking uit. Hier eisten de arbeiders 'n loonsverhoging aangezien de productie van voor de oorlog vrijwel weer bereikt is. De directie was bereid een loonsverhoging toe te staan, indien de productie met 20 banden per man per dag werd opgevoerd. Ook in dit conflict weigerden de „Unie“-bonden de eisen der arbeiders te ondersteunen. Na een dag gestaakt te hebben werd het werk weer hervat.

BOSS. No.:
CRT.: W.A.B.R.H. T.W.
DATUM: 19-4-47
PAR.:

209

GOOR

Staking bij N.V. Eternit

Reeds enige tijd heerste er spanning onder de arbeiders van de Eternit. De oorzaak was het ploegenwerk. Korte tijd geleden vond er een conferentie plaats tussen de gezamenlijke besturen van de samenwerkende bonden der Unie en de directie te Amsterdam. De directie vond de regeling niet slecht en de conferentie bleef zonder resultaat. De toestand nam middelerwijl zo'n omvang aan, dat de arbeiders Vrijdag besloten in staking te gaan.

De regeling van het drie-ploegenstelsel komt hierop neer, dat de beide dagploegen 48 uur en de nachtploeg 41 uur zal werken. Het ploegengeld, dat thans bij het 2-ploegenstelsel f 3 per week extra bedraagt, zal worden verhoogd tot f 5 per week. De nachtploeg, die 41 uur zou werken zou ook slechts 41 uur betaald krijgen. Tegenover het voordeel van f 6 extra ploegengeld per drie weken staat dus het nadeel van 7 uur minder loon per drie weken. De arbeiders zouden dan geen verhoging voor het nachtwerk hebben, hoewel dit last en extra-onkosten met zich brengt. Deze regeling van de directie was goedgekeurd door den rijksbemiddelaar. Arbeiders, die niet volgens de nieuwe regeling wilden werken, zouden ontslagen worden. Laatstgenoemden besloten echter een en ander niet te aanvaarden en te staken, indien er ook maar één arbeider zou worden ontslagen. De eerste ploeg, die gistermorgen in dienst trad, wenste het contract, behelzende de nieuwe regeling, niet te tekenen. Dertien arbeiders werden ontslagen, waarop het gehele personeel, omvattende 180 personen, met uitzondering van 3 arbeiders, het werk neerlegden. Aangezien de staking als „wild” wordt beschouwd, staan de samenwerkende bonden niet achter de arbeiders.

209
Kampen, 19 April 1947.

Door een der arbeiders van de Berk Emaillefabrieken te Kampen is op 18 April j.l. medegedeeld, dat het in het voornemen der arbeiders van genoemde fabriek ligt, om binnenkort het werk meer te leggen, zulks indien hun eischen niet worden ingewilligd. De wenschen der arbeiders zijn: toewijzing van zeep, kleeding (overalls) en schoeisel. Deze eischen vloeien voort uit de zeer vuile werkzaamheden die de arbeiders over het algemeen hebben te verrichten. Deze week hadden de arbeiders aangesloten bij het N.V.V. en bij de Christelijke Bond reeds overleg gepleegd met hun hoofdbestuurders. Ook de R.K. arbeiders zullen binnen een week met hun hoofdbestuurders vergaderen. De hoofdbestuurder van de gezamenlijke bonden zouden echter eerst trachten te bewerkstelligen, dat aan de verlangens van de arbeiders zouden worden tegemoet gekomen.

K.

8

BUREAU B	
	23-4-47

Volgno.
22 APR 1947
ACD/3990.

POLITIE
BERGEN OP ZOOM

Bergen op Zoom, 17 April 1947.

209

Nr. **Kabinet**

Pericht op schrijven van :

Onderwerp :
staking 14 April 1947.

Bijlage(n)
geen

Geheim

BUREAU B	
Nummer	
Datum	21-4-'47

Volgno.
19 APR 1947
ACD/15886

Ik heb de eer UEdelgestrengte het navolgende te berichten.
Op 14 April 1947 staakte 21 man, zijnde het geheele personeel van de afdeling potaschstokerij der N.V. Zuid Nederlandsche spiritusfabriek, Wittoucksingel 1 te Bergen op Zoom. Het personeel der overige afdelingen dier fabriek bleef doorwerken.

De oorzaak der staking was een loongeschil, waarover de Directeur der fabriek reeds onderhandelingen voerde met de vakorganisatie, hetgeen de stakers wisten.

Op 15 April 1947 werd het werk hervat, nadat het stakende personeel met den directeur een onderhoud had gehad.
Ongeregeldheden hadden niet plaats.

De wnd. Corpschef,

Andriessen
(Th. J. M. Andriessen)

Hoofd C.V.D.
Javastraat 68
DEN HAAG.

GEWEST 's-HERTOGENBOSCH
DER RIJKSPOLITIE
DISTRICT EINDHOVEN
COMMANDANT.

BUREAU B

EINDHOVEN, 20 Maart 1947.

Litt. M/1947.

Nummer:	
Datum:	15-3-47

Volgno.
21 MAART 47
ACD/12430

ONDERWERP: Staking bij N.V.Schoen- en
Lederfabrieken Bata te Best.

Bijlagen: -

Hierbij heb ik de eer UHoogedelgestrengte het navolgende te berichten.

Op 3 Maart 1947 is op de Schoen- en Lederfabrieken der N.V.Bata te Best een staking uitgebroken, omvattende circa 200 Belgische arbeiders (arbeidsters).

Ingaande 10 Maart daaropvolgende is de staking opgeheven en hebben de arbeiders het werk hervat, zulks met uitzondering van 10 hunner, die door de directie werden ontslagen omdat zij als de opruiers en aanstichters der staking dienden te worden aangemerkt.

De door de stakers gestelde eischen, zijnde de verstrekking van meer bonvrij schoeisel, alsmede een extra toelage van f.3.- per week voor het langdurig reizen in autobussen, werden niet ingewilligd.

Inmiddels is echter een regeling tot stand gekomen dat elke Belgische arbeider voor een waarde aan goederen van ten hoogste f.10.- per week op uitvoervergunning naar België mag medenemen.

Deze regeling is niet het gevolg van een door de stakers gestelden eisch, doch is door de directie bij de Inspectie der Belastingen bewerkstelligd, teneinde de desbetreffende arbeiders toch in zekere mate tegemoet te komen.

De staking had een ordelijk verloop; incidenten hebben zich niet voorgedaan. Politieke activiteit van welken aard ook is in deze niet gebleken.

De door omstandigheden vertraagde berichtgeving van het vorenstaande, zal in den vervolge worden voorkomen.

Typ: vdH.

DE DISTRICTSCOMMANDANT,
De Officier der Rijkspolitie 1e. klasse,

H.W. Weerts.

AAN:

Het Hoofd van den Centralen
Veiligheidsdienst

te

's-Gravenhage.

=====

BUREAU B	
Nr.	
Datum	3 MAI 1947

STAKING BIJ GONKA.
EINDHOVEN — Vrijdag gingen bij de borstelindustrie Genko aan de Woenselse straat, de meisjes, die belast waren met het z.g. trekken der borstels in staking, omdat zij het vastgestelde uurloon niet konden verdienen. Naar het Arbeidsbureau ons mededeelde lag de oorzaak in het gebruik van dikkere draad dan normaal gebruikt werd en deze zaak zou dus ten spoedigste opgelost kunnen worden.

"DE WAARHEID".

Van Maandag, 24 Februari 1947.

W.

209 B J

Nr. 1/47 GEHEIM.-

Onderwerp: C.I.D.

Bijlagen: --

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	14/1/47

Volgno.
10 JAN.
ACD/9403.

Ik moge U HoogEdelGestrenge berichten, dat gedurende de maand December 1946 in het mij o.h. District voor zoover bekend, geen ongeoorloofde samenkomsten hebben plaats gehad.

Voorwat betreft stakingen, zij U bericht, dat op de hieronder vermelde schoenfabrieken te OISTERWIJK, op 3 Januari 1947 onder de schoenstiksters een wilde staking is uitgebroken.

De oorzaak van deze staking is, dat aan de schoenstiksters geen Kerstgratificatie is uitgekeerd. De Directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau heeft uitbetaling daarvan verboden.

De openbare orde is niet verstoord.

Op een viertal schoenfabrieken zijn de schoenstiksters aan het werk gebleven.

Op 7 Januari 1947 is de staking opgeheven, zonder dat de Kerstgratificatie is toegekend.

De staking heeft een rustig verloop gehad.

Van eenige politieke activiteit is bij deze staking niets gebleken.

Naam en adres van de schoenfabrieken waar werd gestaakt.	Aantal staaksters
1. J.H. v.d. Wiel, Kerkstraat A. 138	9
2. Fa. G. v.d. Heijden, Past.v.Beugenstraat A. 476	13
3. Roosen de Bakker, Hoogstraat A. 604	20
4. Paijmans Schoenfabrieken N.V. Nicolaas van Eschstraat B. 53a	12
5. Vedeha Schoenfabriek, Gemullenhoekenweg D. 301	16
6. Heimans en Anholt "De Lind" B. 370	10
Typ. K.	Totaal
Coll:	80
B.-	

*Mr. Heerboom
Mr. Meub
11-1-47
Y-*

AAN den Heer Hoofd Centrale
Inlichtingendienst
Javastraat 68 's-GRAVENHAGE.
Ter kennisneming aan den Heer
Procureur-Generaal,
fgd.Directeur van Politie
te 's-HERTOGENBOSCH.
Gewest-Commandant der Rijkspolitie
te 's-HERTOGENBOSCH.

de Districtscommandant,
de Dirigeerend Officier
der Rijkspolitie 3e.kl.
[Handwritten Signature]
M.C. Ruigrok.-

Breda, 7 Januari 1947.

No: 2/-47-Geheim.

Onderwerp: "Wilde Staking in de
Schoenindustrie te
te OISTERWIJK"(N.Br.).

Volgno.
9 JAN.
AD 9344

Bijlagen : een.

BUREAU B

Nummer:
Datum: 11/1/47

Hierbijgaand heb ik de eer U HoogEdelGestrenge te doen toekomen, een tweetal opgeplakte courantenberichten, betrekking hebbende op bovenvermeld onderwerp.

In verband met Uw schrijven, No: Kab.-79-Geheim, d.d. 10 December 1946, onderwerp "Inlichtingen", waarbij U mij - aan de hand van een van "Floor" ontvangen rapport, een opgave verstrekt van een vijftal in Noord-Brabant wonende personen, leden der C.P.N., die in contact zouden staan met het Bestuur van het Algem. Ned. Jeugd Verbond te Amsterdam - werden door mij de laatste dagen pogingen in het werk gesteld ter verkrijging van nadere inlichtingen omtrent deze lieden.

P/1545 De in Uw genoemd schrijven vermelden VAN ROOIJ, te Breda, wonende alhier, Marathonstraat 69, is gebleken afkomstig te zijn uit de gemeente LITH(N.Br.) waar hij tot Juni 1945 ambtenaar ter Gemeente-secretarie was.

Teneinde in het bezit te komen van betrouwbare gegevens omtrent karakter- en eventuele bijzondere eigenschappen van VAN ROOIJ, werd het door mij wenschelijk geacht een onderhoud met den Burgemeester van de gemeente LITH te bewerkstelligen.

Bij informatie bleek mij echter, dat de gemeente LITH, gelegen aan de Maas, op circa 20 K.M. ten Noord-Oosten van 's-Hertogenbosch, met een openbaar vervoermiddel zeer moeilijk te bereiken is.

Tijdens het onderhoud, hetwelk ik in den voormiddag van gisteren, 6 dezer, had op het HoofdBureau van Politie te 's-Bosch, met den Heer Kusters, ter afdraging van de bewuste gelden, ontmoette ik daar toevalligerwijze den Majoor Ruigrok, Districts-Commandant der Rijkspolitie te 's-Bosch, met wien ik mijn voorgenomen reis naar LITH besprak.

Z.H.E.G. verklaarde zich onmiddellijk gaarne bereid, een auto van zijn dienst tot dat doel te mijner beschikking te stellen.

Ingevolge de met Z.H.E.G. gemaakte afspraak, ben ik hedenmorgen per trein naar 's-Bosch gereisd, vanwaar ik met een dienstauto, bestuurd door een Rijkspolitie-chauffeur, den Burgemeester van LITH heb bezocht.

Waar schrijven?

*Rbr. Muns
13-1-47*

*Mr. Oudekerk
Dit schrijven
met voor niets
W.*

A a n
Den Heer Hoofd van den C.V.D.
J a v a s t r a a t, 68.

Omtrent

's-GRAVENHAGE.

Omtrent het resultaat van dit onderhoud, ~~j~~ hoop ik U over eenige dagen, wanneer ik van de overige in Uw vorenaangehaald schrijven genoemde personen, eveneens inlichtingen heb verzameld, bij afzonderlijk schrijven te rapporteeren.

Bij terugkeer te 's-Bosch per auto uit LITH, achtte ik mij verplicht Majoor Ruigrok even te gaan bedanken voor zijn betoonde welwillendheid en terwijl ik op het Bureau van Z.H.E.G. vertoefde, kwam daar juist een rapport binnen van den Greeps-Commandant der Rijkspolitie te Oisterwijk, waarin deze melding maakte van de aldaar uitgebroken wilde werkstaking op verschillende schoenfabrieken.

De inhoud van bedoeld rapport komt vrijwel overeen met het hierbijgaande opgeplakte knipsel uit "HET PAROOL" van Maandag, 6 Januari 1947.

De staking betreft uitsluitend vrouwelijk personeel (stiksters) en omvat in totaal 80 meisjes, verdeeld over zes verschillende fabrieken en kan derhalve als van geringen omvang worden beschouwd.

De oorzaak dezer staking, die op een der fabrieken reeds op 30 December 1946 is uitgebroken en waarbij zich langzamerhand op andere fabrieken werkzaam zijnde meisjes hebben aangesloten, is - zooals ook "HET PAROOL" schrijft - gelegen in de niet verstreking van een Kerstgratificatie.

Van eenige politieke actie is in deze tot heden geen sprake en verwacht wordt, dat de meisjes het werk wel weer spoedig zullen hervatten.

Met Majoor Ruigrok ben ik overeengekomen, dat deze gegevens door mij heden te Uwer kennis zullen worden gebracht, terwijl Z.H.E.G.U hieromtrent mededeeling zal doen in het aan U begin Februari a.s. toe te zenden Maandrapport.

Gegien het feit, dat deze wilde staking beschouwd kan worden te liggen buiten eenige politieke sfeer en overigens evenmin een ernstig conflict kan worden genoemd, heb ik gemeend mij vooralsnog te kunnen onthouden van het ter plaatse zelve inwinnen van inlichtingen.

Op de verdere ontwikkeling hiervan blijft echter de d.z. aandacht gevestigd en zoo daartoe aanleiding bestaat, zal U daaromtrent nader worden bericht."

W.

Wilde staking in schoenindustrie te Oisterwijk

Onder het personeel van de te Oisterwijk gevestigde schoenfabrieken is een wilde staking uitgebroken, daar dit jaar, overeenkomstig de aanwijzingen van hoogerhand, geen Kerstgratificatie is verstrekt.

Toen dit bekend was gemaakt, legden de stiksters, ongev. zeventig in getal, den arbeid neer. Dank zij den buffervoorraad kon nog even worden doorgewerkt, doch dit zal niet lang meer kunnen duren.

Onder de werknemers wordt thans propaganda gemaakt voor een algemeene staking, hetgeen beteekent, dat zevenhonderd arbeiders het bijtje er bij zouden neerleggen.

Mocht deze staking doorgaan, dan zou dit een productieverlaging van circa 15.000 paar schoenen per week tot gevolg hebben.

Intusschen hebben de fabrikan-ten besloten in plaats van een bedrag aan geld den werknemers een uitkeering in natura te verstrekken, tegen welke wijze van handelen de rijksinstanties geen bezwaar zouden hebben.

Wilde staking in schoenfabrieken

OISTERWIJK, 6 Jan. — In Oisterwijk is verleden week een wilde staking uitgebroken onder de arbeidsters van twee schoenfabrieken, als protest tegen het feit, dat geen Kerstgratificatie werd uitgekeerd. De arbeidsters der overige fabrieken sloten zich bij de staaksters aan en legden eveneens het werk neer. Dit kan tengevolge hebben, dat enige fabrieken gedwongen zullen zijn de productie stop te zetten, daar de arbeiders niet meer verder kunnen.

Van de zijde der werkgevers werd medegedeeld, dat men wel bereid was een gratificatie te geven, doch dat dit niet mogelijk was door de bindende bepalingen van den Rijksbemiddelaar.

Zondag heeft het plaatselijk bestuur der R.K. Arbeidersbeweging een vergadering belegd om zo spoedig mogelijk tot een oplossing te komen.

"HET PAROOL" van Maandag, 6 Jan. 1947.

"DE VOLKSKRANT" van Dinsdag, 7 Jan. 1947.

W.

C. V. D.
=====

209A 7
Breda, 8 Januari 1947.

No:2/-47-Geheim.

Volgno.
9 JAN
ACD/9841

Onderwerp: "Werkstaking te OISTERWIJK."

Bijlagen : één.

In aansluiting aan d.z.schrijven, No:2/-47-Geheim, d.d.7 Januari 1947, betreffende bovenvermeld onderwerp, heb ik de eer U HoogEdelGestrenge hierbijgaand te doen toekomen, een opgeplakt courantenbericht uit "HET PAROOL" van heden, 8 Januari 1947, uit den inhoud waarvan U moge blijken, dat de werkstaking in de Schoenindustrie te Oisterwijk, inmiddels is geeindigd.

Tevens moge U uit dit courantenbericht blijken, dat met het opheffen van de staking de bron van ontevredenheid, door het weigeren van een Kerstgratificatie ontstaan, bij de werknemers(werkneemsters) niet is weggenomen en dat de situatie, alhoewel naar buiten rustig schijnend, nog steeds gespannen is.

In verband hiermede zal d.z.de bijzondere aandacht op deze aangelegenheid gevestigd blijven.

W

W.

A a n

Den Heer Hoofd van den C.V.D.

J a v a s t r a a t, 68.

's-GRAVENHAGE.

Staking in Oisterwijk is geëindigd

De staking van de stiksters in de Oisterwijksche schoenindustrie is geëindigd. De voorzitter van de R.K. Standsorganisatie was er in geslaagd, de meisjes op een vergadering bijeen te krijgen en haar van de funeste gevolgen van haar optreden te overtuigen. Zij hebben in het belang van de gezinnen, die zonder inkomsten kwamen te zitten, het stakingsparool ingetrokken. Inmiddels is de schade, door de actie van de stiksters veroorzaakt, vrij aanzienlijk.

De patroons hebben, in overleg met den voorzitter van genoemde organisatie, besloten het loon van de mannelijke arbeiders, die door deze staking buiten hun wil werkloos waren geworden, uit te betalen. Door het opheffen van de staking is de bron van ontevredenheid, door het weigeren van een kerstgratificatie ontstaan, bij de werknemers niet weggenomen. De situatie is dan ook gespannen, hoewel naar buiten de rust schijnbaar is weergekeerd.

"HET PAROOL" van Woensdag, 8 Januari 1947.

W.

B. 5101.

209
8 NOV.

Eindhoven, 6 November 1946.

Aan de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

Onderwerp:
Staking.

Hierbij bericht ik U.E.G. beleefd, dat op 5 November 1946 omstreeks 11.45 uur op de glasfabriek onder de glasblazers een wilde staking uitbrak, omfattende * 200 personen. (Aanvankelijk werd gezegd 1000 personen, doch dit bleek onjuist). De oorzaak hiervan was het beboeten van een paar personen wegens overtreding van het rookverbod. Er is n.l. perk en paal gesteld aan het rooken, in dier voege, dat er plaatsen en tijden zijn aangegeven waar men wel mag rooken. Toen men nu de bordjes "verboden te rooken" ophing, stonden een paar werknemers demonstratief daarbij te rooken. Toen zij op hun foutieve handeling opmerkzaam gemerkt werden, ontlokte dit hunnerzijds verzet met het bovenomschreven gevolg. Des middags had in café Romona een vergadering plaats, waar besloten werd op 6 November weer aan het werk te gaan, wat intusschen is geschied.

Ik kan niet rechtstreeks zeggen, dat de leiding bij de E.V.C. berustte, doch het leek er wel op.

Een E.V.C.er luchtte zijn hart als volgt: "We kunnen dit zoo niet laten gaan, want dit is het begin van de "reactionnaire" bepalingen,, die men op ons toe wil gaan passen", althans woorden van soortgelijke strekking.

F.